

LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY
OF ILLINOIS

EMBLEMS

x 831M94

Os Lf

1620

cop. 2

NEBVLO NEBVILONVM,

Hoc est,

LOCOSERIA MODERNAE

NEQVITIAE CENSURA;

QVA HOMINVM SCELERA,

torum fraudes, Doli ac ver.

sutia æri æriq. expo.

nuntur publice.

CARMINE IAMBICO DIME,

tro adornata à

IOANNE FLITNERO, Franco,

Poëta Laureato.

FRANCOFVRTI

Apud Iacobū de Zetter.

Annō M. DC. XX.

CONSULTISSIMO, AMPLISSIMIS
& Spectatissimis viris,

D. DOMINICO	}	PORSIIS	{	U. J. D.
D. JOANNI-JA-				Reip. FRANC.
COBO				ciuibus pri-
D. JOANNI				mar.

TRIBVS GERMANIS FRATRIBVS,
Mæcenatibus colendis
D. D. D.

SCIO, VIRI AMPLISSIMI,
miraturos vos meam in dicendo hoc
A. V. Poemate audaciam. Scio, in-
quam. Diu hoc mihi præmeditatum
est. Ab vna etenim parte absurdam
(vt prima fronte videbitur) tituli nouitatem vobis-
cum pensitabitis: ab altera materiam ipsam, inibi
tractatam, viliores, quam quæ A. V. conueniat, repu-
tabitis. Atque, vt verum quidem fatear, poterat me
inuitata libelli huius effigies à proposito dimouere,
splendoris potissimum vestri & authoritatis, quibus
affatim in nobili nostro FRANCOFVRTO apud o-
mnes indubie polletis, respectu deterritum. Sed nescio
qua erectus ἐν δ' ἀπὸ τῆς tenacem propositi mentem re-
tinui. Qua de causa, vbi bina, iam dicta, obsta-ula è
(§) 2 pedibus

pedibus remouero, facile dedicationem vobis hanc non adeo displicituram confido. Titulus, dixi, nouus atque insolens videri potest. Fateor; sed videri. Reuera enim non est: cum à priscis seculis ita receptum sit, Scapha vii vocitetur Scapha, Nebulo Nebulo. Materia vilis est; & istud fateor, sed ita tamen vili, vt non vilissima. Si libere, quid sentiam, loqui velim, grauem potius & necessariam illam respectu sui dicere ausim. Etenim

Haud facile est, NEQVAM noscere posse virum.

Imo vero hic Rhodus, hic salta. Sunt enim nebuloſes iis plerumque moribus præditi, vt nequitiam & fraudem suã non modo nõ cuius obuiam, manibusq; veluti palpandam, prostituant, sed & mille eam modis, milleque artibus palliare, velare atque obtegere norint. Vestri autem respectu quin vilis sit, negare nolo. Sed aliorum meo proposito exempla calcar addunt, quos idem, quod ego iam, fastitasse lego. Sic SCHOPPERVS, Poeta elegans, Vita aulica speculum, sub VVLPIſ REINIKE aliorumque animantium Comædia editum, MAXIMILIANO II. Romanorum Imperatori augusto dedicare non fuit veritus. Idem, qui GROBIANVM edidit, fecit. Sexcenta alia possem adducere, si opus esset, sed res in aprico est. Aequa igitur vos hanc meam dedicationem fronte suscepturos plane nullus dubito, cum præsertim ea vos humanitate ac comitate præditos comperiar, vt omnis omnino ambigendi scrupulus è pectore meo iamdudum pleniss. me sit exemptus. Bene igitur vale,

*lete, meumque hoc quaecunque in vos studium equi
bonique consulite. FRANCOFVRTI AD MOE-
NVM, Calendis Decembr. anno ara Christiana
M. DC. XIX.*

Joannes Flitnerus, Fran-
cus, P. L,

(S) 3 A D

AD MOMVM

Pro defensione tituli

E P I G R A M M A.

I Amdudum, NE BVLO sceleste, noui,
Te nociua mihi parare tela,
Et morsus satis inuidos minari.
Nam tuos (mihi credito) ex amussi
Perspectos habeo scioque mores.
Tam dici bene nil potest ab vlllo,
Tam geri bene nil potest ab vlllo,
Quin fallaciter illud explicando
In partem rapias statim sinistram,
Subdoli que Chamæleontis instar
Ex albo facias nigrum colore
Cum tamen pice nigrior nigella
Sis ipse, & cute turpe sordidata,
Gibbo turpiculus, recuruus ore,
Pressis naribus, hispidis capillis,
Torua fronte, humeris retro reflexis,
Deorsum pede claudicans sinistro.

Si versus steriles & inuenustos
Taxabis, minus id mihi dolebit;

Cum

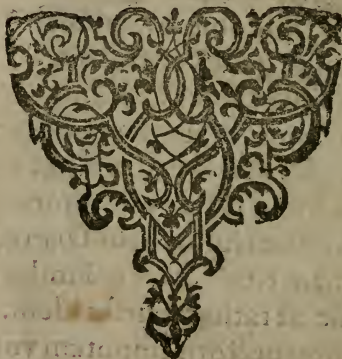
Cum venæ reputem meæ rigorem,
Nullius mihi conscius vel artis,
Vel acuminis eloquentiæue;
Cumq; ego ipse satis sciam superque,
Quam sit curta mihi domi suppellex.

Si vero titulum seueriorem,
Isti quem modo præfero libello,
Taxabis, minus id tibi dolendum est,
Cum vitæ malefacta cogitabis,
Nullius tibi conscius boniue,
Virtutisue, vel æstimationis.
Istud scilicet vnice elaboro,
Suo vt nomine quemq; condecorem.

Nã quis pectore non putet vaciuũ,
Atque omni ratione destitutum,
Qui fœdam titulo suem Dianæ,
Bubonem titulo beet columbæ?
Par hic est ratio, recursus idem.
Quis non pectoris impotem vocaret,
Meque omni ratione destitutum,
Si malum titulo boni bearem,
Si bonum titulo mali grauarem?
Quin suem potius suem vocabo:
Qui n malum potius malum vocabo:
Quin nequam potius vocabo nequã,
Si malus bene discet actitare,
Tunc boni quoq; nomen impetrabit:

Sin

Sin minus, malus est, malus manebit;
Heus, Nequam, bene discito aditare,
Si nequam renuis malus vocari.
At dum nequitia vacare perges,
Nequam es, Nequam eris, & maneto
Nequam.

NEBV LONIS NEBV LONVM,

sive

CENSVRÆ NEQVITIÆ

ODA I.

Summam opusculi continens.

N V C L E V S.

Perito in sua arte est standum.

Idem meretur integram
Peritus arte qualibet,
Quicumque callet strenue
Virum tuerier suum.
Sic Bartolus de iuribus,

Hippocrates de pharmacis,
Sic Musicus de Musica,
Et vinitor de vinea,
Pistorque de siligine
Diudicabit optime.

Ego nebulonis indolem,
 Fraudes, dolos fallacias,
 Nebulone bis scelestior
 Olim, iuuenta dum genas
 Adhuc notaret albidas,
 Cum prorsus ac ex intimis
 Cognouerim recessibus,
 Quis, queso, congruentius,
 Viuisq; cum coloribus
 Eundem Apelles pingeret?
 Vbi hanc in auram proditus
 Vix siccus essem redditus,
 Iam tunc veramq; pessimus
 Aurem obsidebat furcifer.

Hinc ergo constat, optimo
 Quod iure primas occupem.
 Hinc, quem videtis, indicem,
 Nequam refertum plurimis,
 Falsariis turpissimis,
 Vanis tenebrionibus,
 Malisq; stellionibus,
 Scaturientem scriptito,
 Huiusq; farris complicum,
 Ternas fauore symboli
 Si teſeras iniecerint,
 Infame nomen infero,
 Locumq; signo congruum;
 DIGNVM PATELLA OPERCVLYM.

Fortassis admiraberis,

Hic nebulones in album consignat.

Lector, meam solertiam;
 Prudentiaq, copiam,
 In collocandis ordine,
 Ceu singulorum postulat
 A me praeminentia,
 Istis homuncionibus:

Sed defines mirarier :

RERVŃ MAGISTER VSVS EST.

*Tu, si tibi scientiam
Cupis parem conquirere,
Heus, ciuitatem p̄otinus,
Quam prisca Francorum vada,
Mœno alluente, nominant;
Adito, quando iuuerit,
Celebresque vise nundinas:
Perterritus periculo
Cattior redibis illico.
Ibi nebulo turpis, rapax
Impositor, & trifurcifer,
Velut in cloacam, confluunt:*

*Sed quid locum determino ?
Cum cuique sit notissimum,
Quod, sicut aquor piscibus,
Sic qualibet nebulonibus
Tellus abundet grandibus;
Quos tu, fidelis Delie,
Scripturienti suggere,
Acresque iambo subiice,
Vt nexiles nequissime
Dolos cohortis concinam,
Et simplices de fraudibus
Caute cauendis instruiam:
Procul hinc probi faceßite:
Nequam phalanx accedite:*

N O T Æ.

PERITIS in vnaquaque arte standum esse, 1.
 perspicue dicit Vlpianus in l. i. in princip. ff. *Peritis in*
de ventre inspic. l. bonorum, de bonorum possess. l. inte- *arte sua sta-*
stato, de suis & legit. §. quod autem à nobis. in aut h. *tur.*
de non alienan. l. semel. C. de re milit. lib. 12. l. 7. §. de
statu homin. cap. significauit. de homicid. cap. propo-
suisti. de probat. cap. fraternitatis. de frigid. & ma-
les. gloss. in §. præterea. Instit. de rer. diuis. Et qui-
dem non absque ratione. Vnusquisque enim
bene iudicat, quæ cognoscit, & horum est bonus iu-
dex; teste Aristot. l. i. Ethic. Stratonicus olim
recte, Ptolemæo rege de Musica cum ipso
differente: Aliud, inquit, est, ô Rex, sceptrum, a-
liud plectrum. Idem Minnaco fabro, secum de
Musica disputanti: Non animaduertis, inquit, *Ne furor ul-*
te supra malleum loqui? Idem quoque in quen- *tra crepidâ.
dam, qui cum primo fuisset olitor, postea fa- *Apelles.*
ctus musicus, de arte secum contenderet,
pronunciauit senarium græcum vulgo cele-
*brem:**

Ἄδεις τις ἢν ἔργους εἰδὲν τέχνης.

Quam quisque nouit artem, eam canat licet.

De malitia, quæ toto hoc opusculo per- 11.
 stringitur, neruose Bernardus scribit, quod *Malitia*
 multorum tibi sit loco: Habet, inquit, mali- *mores.*
 tia currum suum, rotis quatuor consistentem, saui-
 tia, impatientia, audacia, impudentia. Valde enim
 velox est iste currus ad effundendum sanguinem, qui

*Mali corui,
malū ouum.*

nec innocentia sistitur, nec patientia retardatur, nec timore frenatur, nec pudore inhibetur. Trahitur autem duobus pernicibus equis, & ad omnem perniciem paratissimis, terrena potentia & seculi pompa. Porro praesident his duobus equis auriga duo: Timor & liuor. Timor quidem pompam, liuor potentiam agit. Tantas profecto vitium hoc tamq; profundas nostro seculo egit radices, vt infinitus propemodum nequitiae tyronum sit numerus. Ipsi etiam pueri ætate quanquam sint minores, malitia tamen pares. Non secus ac serpentum pulli etsi breuiores quidem sunt, veneno tamen æquales: catuli luporum etsi venatione nocere non possunt, iam tamen sanguine gaudent & moribus lædunt; quam similitudinem habet Chrysost. super Matth. cap. 22. Eunuchus olim quispiam, ceu refert Laertius lib. 6. & Bruson. lib. 4. cap. 11. contaminatae famæ, inscripserat ædibus suis: Μηδὲν εἰσὶ τὸ κακὸν. Ne quid ingrediatur malum. Id videns Diogenes: Aedium, inquit, Dominus qua ingreditur? At hodie Diogenes si viueret, quid diceret?

Olim peculiare quædam nationes nequitia præ aliis insigniores dictitabantur, quod par Senariorum ostendit:

*Λύδοι πονηροὶ, δεύτεροι δὲ Ἀιγύπτιοι,
Τεῖτοι δὲ πάντων Κάρες ἐξωλέσθητοι.*

*Lydi improbi, post hos secundi Aegyptii:
Tertijs Cares perditissimi omnium.*

At

At nostro hoc tempore tam late zizania nequitiae excreuere, vt paradoxon quoddam videri debeat, vni atque alteri nationi peculiariter eandem, & quasi κατ' ἐξοχὴν, attribueret.

Quod si tamen iocari libeat aut liceat, fatendum est, & nostris hisce temporibus quaedam vulgo nationes nequitie nomine & gradu celebriores existimari, qua de re facetam & salsam quandam historiolum iuuat attexere. Tempore belli Smalcaldici, siue Protestantium, vt vulgo vocant, commisso inter Imperatorem & Principes protestantes acri praelio captus erat miles quidam, corpore procerus, facie truculentus, animo, vt dicebatur, ferox atq; imperterritus. De cuius animositate cum ad Ferdinandum Romanorum regem (iam autem neci adiudicatus erat miser) relatum esset, iussu regis è carcere in conclauem adductus est, vt de facie ipsum, quem ob pectoris magnitudinem sæpe laudari audierat, intueretur. Quem cum Rex interrogasset, cujas esset, atq; ille Hassum se esse natione respondisset, Bonum, inquit Rex, nequitiae hoc est augurium. Cum iterum locum, vbi educatus esset, rex perquisiuisset, illeq; Inter Westphalos, dixisset; Recte, inquit Rex, conueniunt signa: sed vbi haecenus locorum vixisti? Inter Bohemos, respondit ille. Cui Rex, Omnia, inquit, conueniunt. Nā hi, quib. cum te haecenus

vixisse, & à quibus satum te esse dicis, tripe-
dum omnium sunt nequissimi. Cui miles,
Heus, inquit, Rex inuictissime, concedo
quidem, quæ dicis; sed istud te scire ve-
lim, vnam adhuc nationem deesse catalogo
huic, quæ si accenseretur, tunc demum ne-
bulonum numerum perfectum atque abso-
lutum fore.

Quam cum cognoscere voluisset Rex, im-
punitatemque liberioris dicti ipsi promissi-
set, Hispanos miles ait istos esse, tacite false-
que Regis, natione Hispani, patriam suggil-
lans. Rex ingenii ipsius acumine animique
fortitudine collaudata tantum abest, vt ob
παρρησίαν istum pœna affici curauerit, vt mul-
to magis, stipendio donatum, saluum atque
incolumem dimiserit.

Verum vt vt sit, tantas certe nequitia v-
bique iam terrarum, vt & paulo ante dixi, ra-
dices egit, vt optimo iure Plauti istud suffra-
gium huc possis repetere, quod tale est in
Trinum,

*Noui ego hoc seculum, moribus quibus sit : malus
bonum malum*

*Esse vult, vt sit sui similis : turbant, miscent mores
mali : rapax,*

*Auarus, inuidus, sacrum profanum, publicum
priuatum habent ;*

*Hiulca gens, hac ego doleo, hac sunt quæ excru-
ciant :*

*Hæc dies noctesque tibi canto, vt caueas, quod
manus non queunt
Tangere, tantum fas habent, quo manus absti-
neant.*

O D A II.

In Theologos contentiosos & nugigerulos.

N V C L E V S.

Sacris non sunt miscenda friuola.

H*Vc, qui ministri ecclesiæ
Audire vultis candidi,
Cum sitis atri, pergite:
Quid vestra vosmet munia
Efflagitent, attendite.
Sacras docere literas,
Precesque crebro fundere.
Quid vos? minus nil, proh dolor!
Nam fabulas Æsopicas
Loco sacrati codicis
Nugasque plane friuolas
Narratis auditoribus:
Nux cassa quanti veneat;
Vt finius saltauerit;
Quot caseos confecerit
Stillans oculo Phylliris,
Vel ne rudes putemini,*

Et imperiti caudices,
 Mox disputatiunculis,
 Vafriſq; quaſtiunculis,
 Lites mouetis maximas,
 Probrūq; voſinet inuicem
 Atrocibus proſcinditis,
 Vt pingue carnis fruſtulum,
 Paniſue portiunculam

Veſtro

Vestro vorare munere
Catellus erubesceret.

Vel forte bacchanalia
Tumultuationibus,
Collusitationibus,
Crapulag, clamitantibus
Cum rusticis traducitis.

Si fors habenda concio,
Clausis adhuc ocellulis,
Vix verba textus ebrui
Vel literas agnoscitis.

Proh quam scelus nefarium,
Pœnag, dignum maximu!
Vos, vos præire semitam
Rectam decebat ad Polum:
At maximo vos impetu
Recta sub Orcum tenditis.

Quid verba profunt splendida,
Si facta desunt congrua?
Hoc ANSERES est scilicet
DEPRÆDICARE CÆRVLOS.

N O T Æ.

IT A profecto est; Omnia nunc solent

In peius ruere, & retro sublapsa referri, & cum
his magna etiam Theologorum caterua,
quorum munus tremendum tantam ab iis
curam, ac providentiam flagitabat, ut dies
noctesque id vnice operam darent, qua
ratione multas Christo animas lucrari
possent. At eo res proh dolor rediit,
ut plu-

1.
Theologorum
quorundam
impietas.

ut plurima nunc eorum pars non ouicularum suarum, sed propriam, eamque terrenam, quærant salutem, ambitionem sectentur, auaritiam & monopolia exerceant, aleæ, venationi voluptatibusque indulgeant,

Et ludant in equis, canibusq; & aprici gramine campi.

Alii, qui paulo probiores videri volunt, rixas inutiles cient, culices excolant, deglutiunt camelos, templa, scholas, curias, respublicas replent tumultibus, concutiunt populos, vexant regna, sollicitant bella, diruunt ecclesias, rabidi canes, non sacri præcones, non homines, sed lupi, quibus volupe est, pecus sibi commissum deglubere, atq; vna secum in æternum exitii barathrum præcepere dare. Neque id adeo mirum.

Vetus hæc est querela Bernardi, qua deplorat Sacerdotum quorundam malitiam: *Heu! Heu! inquit, Domine Deus! quia ipsi sunt in percussione tua primi, qui videntur in ecclesia tua primatum diligere, gerere principatum, arcem Simonis occupauerunt, apprehenderunt munitiones & vniuersam deinceps libere tradunt incendio ciuitatem. Non est iam dicere, ut populus, sic sacerdos: quia nec sic sacerdos, ut populus.*

Quid alibi miretur, nimirum lib. 3. de conf. ad Eugen. item audi: *Miror, ait, cuius ordinis sint nostri clerici. Nam in congregatione temporalium se habent, ut laici: in apparatu nobili, ut mili-*

res: in acquisitione reddituum, ut clerici; sed non laborant, ut laici, neque pugnant, ut milites, neque evangelizant, ut clerici: & cum utriusque ordinis esse cupiant, utrumque deferunt, utrumque confundunt. Et alibi: Ministri Christi sunt, & seruiunt Anti-christo, honorati domini, cui honorem non deferunt. Inde, quem quotidie vides, meretricius nitor, histrionicus habitus, regius apparatus. Inde aurum in frenis, in sellis, in calcariis: plus calcaria, quam altaria fulgent. Inde mensæ splendide scyphis & cibus. Inde comessationes & ebrietates. Inde cythara & lyra, inde torcularia redundantia, promtuarum plena, eructantia ex hoc in aliud. Haec tenus Bernardus.

Quæ si ad aliquos nostræ ætatis Theologastros adaptentur, mirum, quanta utrorumque inter se harmonia existet? Ut lautissimam quorundam luxuriam, ἀκολασία, fornicationem, temulentiam, multaque alia & atrocissima & turpissima vitia taceam, quem non commoucant lites, rixæ atque contentiones, quas nonnulli & publice & priuatim maximo cum auditorum scandalo excitant? Si penitus illas inspexeris, mera inuidiæ & lioris venena deprehendes, non utilitatis, non ædificationis, sed ambitionis, sed vanæ alicuius gloriolæ gratia suscepta. O Theologiam ἀθεολογία! O sacrilega sacra!

Quod autem veri animarum pastoris officium sit, Ambrosius ep. 26. docet: Sobriam à
turbis gravitatem, severam vitam, singulare pondus
digni-

II.

Eorundem
officium.

*dignitas sibi vendicat sacerdotalis. Et Chryso-
stomus in Matth 23. Videte, inquit, quomodo se-
deatis super cathedram, quia cathedra non facit sa-
cerdotem, sed sacerdos cathedram: non locus san-
ctificat hominem, sed homo locum. Qui bene sederit
super cathedram, honorem accipit ab illa: qui male
sederit, iniuriam facit cathedra. In iudicio enim se-
des. Si bene vixeris & bene docueris, omnium iudex
eris. Si autem bene docueris, & male vixeris, tui so-
lius. Nam BENE VIVENDO ET BENE DO-
CENDO populum instruis, quomodo viuere debeat:
bene autem docendo & male viuendo Deum instru-
is, quomodo debeat te condemnare.*

III.

*Facta lau-
dē meren-
tur, non
verba.
In Orat.
consol. de
patr. calam.*

Multi verbis admodum sunt prodigi, fa-
ctis autem parcissimi. Tales etiam inter
Theologos dantur quamplurimi, quos ta-
men illud Nazianzeni aduertere par erat;
Non is, qui verbis sapit, mihi sapiens erit, neque is qui
linguam habet volubilem, animum vero inerudi-
tum, sepulchrorum instar, quæ extrinsecus sunt ornata
& speciosa, intus autem mortuorum caduera, &
multum recondunt foetore. Sed ille, qui pauca de virtute
loquitur, multa vero ostendit operibus, fidemq; ser-
monis per vitæ roborat actionem: siquidem longe
mihi præstabilior est formæ pulcritudo, quæ conspici
potest, quam quæ sermonis pingitur industria: nec
non diuitia, quæ manibus continentur, quam quæ ef-
finguntur somno ac sapientia, quæ non sermonibus
splendet, sed operibus collucet. Intellectus enim bonus
omnibus facientibus eam, Scriptura inquit, & non
qui prædicant illam.

Deni-

Deniq; quid verbis opus est? Spectemur
agendo. [Ouid. 13. Met.]

O D A III.

*In Procuratores flexiloquos, & rabulas
forenses.*

N V C L E V S.

*Ius cereum, quo volunt, rabulæ
flectunt.*

Censura nunc tornatiles
Iuris peritos prouocat,
Qui, ceu lubet, ius cereum
Torquent, retorquent, vellicant.
Horum ministrant fraudibus
Digesta, Decretalia,
Codex, Nouella, Rubrica
Dein glossa, lex, paragraphus,
Libellus atq; replica,
Mox duplica & mox triplica:
Sic lis plicatur litibus,
Plicasq; inexplicabiles
Plicis plicando complicant,
Vt explicari postea
Nullo queant negotio.
Tum Baldus atq; Bartolus,
Iason, Cynus, Cuiacius
Durandus & Gomezius,
Osascus atq; Gailius,
Mascardus & Menochius,

Hic garriendo literas perforat.

Capicius, Calcaneus,
 Zuccardus & Giphanius
 Donellus atque Bosius,
 Capolla, Farinacius,
 Connanus atque Accursius,
 Corasius, Costatius,

Crauetta, Couarruias,
 Forcatulus, Marfilius,
 Maranta, Natta, Mantica,
 Mornaus atq; Mozzius,
 Mudaus & Muscornius,
 Pagninus, Oldendorpius,
 Pinellus atq; Scipio,
 Sichardus & Sigonius,
 Negusantius, Sonsbecius,
 Et quis retexat singulos?
 Contentiosa millies
 Vocantur in certamina,
 Tot sensa, quot Capitolia:
 Tot iura, quot volumina.
 Affirmat hoc Corasius:
 Idem negat Costalius.
 Idem Maranta comprobat:
 Idem Maranta reprobat.

Non continere me queo,
 Quin quid noui recenseam,
 Quod forte nuper accidit.

Gnatum educabat rusticus,
 Quem liberalioribus
 Fors manciparat artibus.
 Hic cum progressu temporis
 In iure sic profecerat,
 Vt iuris vtriuslibet
 Doctor creatus publice
 Laudem referret maximam.
 Noui parentes gaudii

His redditurus compotes
In patriam decreuerat
Migrare: sed, ne tadio
Affligeretur temporis,
Si forsit an diutius
Moras ibidem neçteret,
Digesta secum detulit,
Corpusq₃ iuris integrum;
Vt, si daretur otium
Quandoq₃, ius euolueret.

Crassum volumen intuens
Pater obstupefcit pectore,
Tacitoq₃ secum murmure
Proceritatem suspicit
Et vastitatem codicis;
Gnatumq₃ tandem interrogat,
Quorsum liber conduceret
Tam mole grandi praditus:
Respondet illi filius:
Heus illa, quæ maiusculis
Excusa cernis literis,
Ius illa verum continent;
Sed illa, quæ minutulis,
Excusa cernis literis,
Hæc continent glossemata,
Iurisq₃ strategemata,
Et explicatiunculas
Astutiores suggerunt,
Quibus alius ius optimum
Quandoq₃ ius subuertimus.

Responſa condit pectore
 Parens; ſed, en, poſtridie,
 Abſente caſu filio,
 Et occupato forſitan
 Deambulationibus,
 Manu prehendit forcipem;
 Per ſingulasq; paginas
 Gloſſas refellit ordine,
 Schedulasq; late ſordidiſ
 Hinc inde ſpargit adibus.

Reuerſus inde filius
 Gloſſasq; ſparſas intuens
 Magno furore accenditur,
 Librumq; ſciſſum conquerens
 Cum patre valde expoſtulat.

Cui ſubiratus pater
 Reſponſa reddit talia:
 Heus nate paulum comprime
 Ira furores efferæ:
 Nuper per hæc gloſſemata
 Iurisq; ſtrategemata
 Hortum venuſtum perdidi:
 Hinc iure libris ex tuis
 Argutias has flexiles
 Fallaciasq; reſcidi,
 Ne forte tecta, prædia,
 Pecudes, agros, pecuniam,
 Hortosq; perdam ſingulos.

Tu, quinquis es, notabilem
 Attende ſemper regulam:

VITA FORENSES HARPAGOS:

*Hi voce sunt qui literas,
Sigilla lingua perforant.*

NOTÆ.

1. *Iuris & le-*
gum præsta-
tia. **L** Ex, Cicerone teste, est vinculum ciuitatis,
fundamentum libertatis, æquitatis fons, mens,
animus, consilium, sententia: & vt corpora nostra si-
ne mente, sic ciuitas sine lege esse non potest. Imò, te-
ste eodem, in oratione pro Aulo Cæcinna,
Qui ius ciuile contemnendum putat, in vincula re-
uellit non modo iudiciõrum, sed etiam vtilitatis vitæ-
que communis. Aristoteles lib. 5. de republ. cap.
9. eos, qui leges tollunt, respublicas tollere, & lib. 1.
Rhet. c. 4. Salutem ciuitatis in legibus sitam esse
asserit. Hinc Heraclitus dicebat, ciues non
minus oportere pugnare pro legibus, quam
pro mœnibus. Quod absque legibus nullo
pacto possit esse ciuitas incolumis, absque
mœnibus possit. Laert. lib. 9. cap. 1. Legibus
proposita sunt supplicia vitiis, premia virtutibus:
ait Cicero 2. de Orat. Nimirum

Quid tristes querimonia,

Si non supplicio culpa reciditur?

Quid leges sine moribus

Vana proficiunt? si neq. feruidis

Pars inclusa caloribus

Mundi, nec Boreæ finitimum latus,

Durataque solo niues

Mercatorem abigunt? horrida callidi

Vin-

Vincunt aquora nauita.

Horatius lib. 3. Oda 24.

Sunt, qui leges araneorum telis adsimiles II.
faciunt, in quas si animal leuius aut imbecil- *Rabularum*
lum incurrat, hæret, sin maius aliquid; per- *forensium*
rumpit, Vall. lib. 7. cap. 2. Laert. lib. 1. cap. 3. *nequitia*

Hi sunt qui causas protendunt adhibiti, impediunt *atq; impo-*
pratermissi, fastidiunt admoniti, obliuiscuntur locu- *stura.*
pletati. Hi sunt, qui emunt lites, vendunt intercessionem, *Sequentia*
deputant arbitros, iudicanda dictant, dictata conuel- *omnia sunt*
lunt, attrahunt litigaturos, protrahunt audiendos, *Cassiodori.*
retrahunt transigentes. Cass. sup. illud Psal. 73. Ir-
ritat aduersarius nomen tuum.

Et ibidem: Hi sunt, qui negant ciuitatibus in-
ducias, mercatoribus nundinas, emtoribus mensuras,
reuerentiam clericis, originem nobilibus, locum prio-
ribus, cunctis iura, distinctis priuilegia, quibus nullum
genus hominum, ordinum, temporum cordi est.

Et eodem in loco: Hi sunt in conuiujs scurra,
in exactiõibus harpyia, in colloctionibus bestia, in
questiõibus statua, ad intelligendum saxei, ad iudi-
candum lignei, ad ignoscendum ferrei, ad amicitias
pardis, ad facetias vrsi, ad fallendum vulpes, ad su-
perbiendum tauri, ad consumendum minotauri. Hi
sunt, quorum si nares afflauerit cuiusquam rubiginosi
aura marisupii, confestim videbis illic oculos Argi, &
manus Briarei, & Sphynгарum vngues, & periuria
Laomedontis, Vlyssis argutias, Sinonius fallacias, si-
dem Polymnestoris, & pietatem pigri leonis adhi-
beri.

Alanus etiam de conqueſtione naturæ ſi-
 dus cauſidicorum euoluit. Genethliacon ta-
 le eſt: *Si quis armatus eſt pecunia, tanquam loriceis*
argenteis, torrentis impetum Tulliani, fulgur incur-
ſus Heſtorei, robur virtutis Herculeæ, verſipellis V-
lyſſis vilipendit aſtutias. In tantum enim habendi fa-
mes incanduit, vt Dialeſtica muta ſit ſubtilitas, Rhe-
toricæ languſcat ciuilitas, vbi nummorum perorat
pluralitas. Et idem ibidem. Si in aurem iudicis vel
aduocati ſuſurret pecunia, Orpheï lyra, carmen Am-
phionis, Muſa Virgilii, voce pecunia ſuffocantur. Quid
plura? Vbi nummus loquitur, Tulliani eloquiï tuba
raueſcit: vbi nummus militat, Heſtoreæ militiæ ful-
gura compeſcuntur: vbi pugnat pecunia, virtus ex-
pugnatur Herculeæ: nummus vincit, nummus re-
gnat, nummus imperat vniuerſis.

Hinc non abs re Ouid. lib. 1. Amor. eleg.
 10.

Turpe reor, miſeros emta defendere lingua,
Quod faciat magnas turpe tribunal opes.

De iſtiusmodi rabulis plura. qui volet co-
 gnoſcere, adeat Thomæ Garzoni Piazza v-
 niuerſale, Italo ſermone olim, nunc vero
 Germanice nundinis hiſce Francofurtenſi-
 bus autumnalibus editum, vbi plurima in-
 ueniet. Non me contineo, quin & Cornelii
 Agrippæ de hac hominum fece iudicium in
 medium proferam, quod in inueſtiua eius
 de incertitudine & vanitate ſcientiarum ta-
 le eſt:

le est: Aduocatorum ac procuratorum fraudulentissima ars, suasorio cooperimento subdole adornata, hac est: scire iudicem persuasione demulcere, & ad omne arbitrium vti, scire iuribus vel inuentis glossis ac commentis, leges quascunque pro libidine fingere & refingere, vel iniquis quibusque diuerticulis illas subterfugere, aut fraudulentam litem prorogare: sic citare leges, vt peruertatur aequitas, sic glossatorum adstruere authoritatem, vt subuertatur sensus legis, mensque legislatoris: in hac arte plurimum momenti habet, altum vociferari, audacemque, & in litigando clamorsum & improbum esse. Isque habetur aduocatum optimus, qui plures allicit ad litigandum, & promissa spe vincenda litis in iudicium impellit, stimulatque impiis consiliis, qui venatur appellationes, quique est egregius rabula, ac iurgiorum author, qui garrulitate ac lingua viribus nihil non possit: sed & quamuis causam, iniustam licet, alteri iudiciorum prestigii præferre, ac vera & iusta isto modo dubia & iniqua facere, iustitiamque ipsam suismet armis profligare, pervertere, prosternere: apud quos iustitia nihil est, nisi publica merces, at

Iudex in causa qua sedet acta probat. Sed & ea etiam, qua non sunt rerum scilicet priuationes & silentia, precio exponunt: nam vt nullus eorum loquitur, nisi ad mercedem, ita nec tacet, nisi ad premium: exemplū puto Demosthenis, qui cū Aristodemū fabularū authorem interrogasset, quantū mercedis, vti ageret, accepisset, & responderet ei, Talentū:

De
malitia
Adv-
Cator

At ego, inquit, plus accepi, vt tacerem. Causidicorum siquidem lingua tam damnifica est, vt, nisi vinciatur muneribus, fieri non possit, quo minus noceat.

O D A IV.

In Calumniatores ac delatores.

N V C L E V S.

Melius est, in coruos incidere, quam
in adultores.

SI quicquid exoptabile.
E pectoris sententia
Vellem mihi succedere,
De cordis illud intimis
Exposcerem recessibus,
Vt, qui student calumniis,
Ab arbore ambo pendeant,
Qui gestat, ore pensilis,
Qui captat, aure nexilis.

Vix turpius calumnia,
Detractione tetrius,
In orbe crimen noscitur;
Vix vsitatus tamen
Crimen, scelusq; notius,
Quod perpetretur sapius:
Non Imperator effugit,

Vinum hic venale proclamat.

Non Principes, non Nobiles,
 Non diuites, non pauperes,
 Non ciuici, non rustici,
 Non masculi, non fœmina,
 Vitare possunt liuida
 Aculeos calumnia.

Quin ipsa saepe turpibus
 Virtus patet calumniis.
 Honore quamuis Casarem,
 Labore quamuis Herculem,
 Sapientiaq₃ Socratem,
 Oratione Tullium
 Vincas, tamen calumnia
 Telo peteris noxio.

Sic olim Homerum Zoilus,
 Simonidem Timocreas,
 Amphimenesq₃ Pindarum,
 Calumniis grauissimis
 Ausi fuere persequi.

Quid multa? quamuis adforet
 Demosthenis facundia,
 Platonis eloquentia,
 Isocratis dicacitas,
 Tamen nequiret singula
 Calumnia retexere
 Venena, damna, vulnera,
 Quibus innocentes implicat,
 Miserrimeq₃ conficit.

Quamuis enim mendacia
 Curanda non sint anxie,
 Vetus est tamen dicterium,
 Quod ore semper gestitat
 Calumniatrix turbula,
 Locumq₃ saepe repperit:
 CALVMNIARE STRENVE:

*Si non nocebunt omnia,
Saltem nocebunt pleraq;.*

N O T Æ.

Multi censores sunt calumniæ, pauci oso-
res. Ex censoribus, hem tibi vnum atq; alte-
rum.

I.
*Calumnia
vitium.*

Cleanthes.

Κακὸν γῶπερον ἔδ' ἐν Διὰβολῆς ἐσί πω,
Λάτρεα γ' δ' ἀπατήσασα τὸν πιπισταμένον
μῖσος ἀναπλάτει πρὸς τὸν ἔδ' ἐν αἴποιον.

*Nihil fere tam est malignum, quā calumnia.
Hæc enim ubi clam aliquem à se persuasum
decepit,*

*Odium excitat aduersus eum, qui nihil est
commeritus.*

Euripides in Alexandra.

— Διὰβολαὶ δεινὸν ἀνθρώποις κακόν.

Vehemēs malum est inter homines calumnia.

Menander.

Οὐδ' ἐν Διὰβολῆς ἐστὶν ἐπιπρωτότερον.
Τὴν ἐν ἑτέρῳ γ' δ' κειμῆν ἀμαρτίαν.
Ἄει μὲ μψιν ἰδίᾳ αὐτὸν ἐπ' ἀναγκῆς λαβεῖν.
Τὸ δὲ κεῖν Διὰβολὴν ἔσχε μείζω τῆ ποιεῖν.

Nihil est grauius, quam calumnia

Nam quod alteri inest peccatum,

Ceu proprium suscipere necesse est.

Suspiciones maiorem pariunt calumniam,

quam ipsa facta.

Athanas. apolog. i. Qui lapide, inquit, ictus est,
querit medicum: ictus autem calumn'æ grauius,
quam lapides feriunt. Est enim calumnia claua, &

glu-

gladius, & iaculum incurabile. Sed his veritas mederi potest, quæ ubi negligitur, vulnere acerbiora fiunt.

11.
*Calumnia
duplex re-
medium.*

Duplex contra calumniam datur remedium: hoc dissimulandam, illud vindicandam esse ait. Prius suppeditat Menander:

ἡδίων εἶδέν, ἢ δὲ μεσι καίτερον,
ἔς' ἡδύνασ' λοιδορέμενον φέρειν.
Ὁ λοιδορῶν γὰρ, αὐτὸ λοιδορέμενος
μὴ προσποιῆται, λοιδορεῖθ' ὁ λοιδορῶν.

*Iucundior res nulla, nec concinnior
Conuitiantem posse quam nobis pati.*

Conuitia etenim si tibi quis fecerit,

Id dissimula: & ille ipse cum qui fecerit

Tibi, facta sentiet sibi conuitia.

Posterius Basilii, epist. 65. *Ad calumnias tacendum non est, ne mendacio inoffensum progressum permittamus, aut eos, qui seducti sunt, damno inherere sinamus.*

Utrum nunc consultius, priusne an posterius? Mihi posterius videtur: cum præsertim idem ille Menander alibi in eandem sententiam pedibus eat, cuius en tibi Senarios:

Οὐδεὶς Δ' αβολῆς καταφρονεῖν, εἰδ' αὐτὸς φόδρ' ἢ
ψαυδῆς ἐπίσταντ' αὐξάνειν αὐτῇ πινῆς,
δὲ εἰς φυλάττεισθαι τοῖς τοιαῦτ' ὀρθῶς ἔχει.

Spernenda non est vel minima calumnia.

Nam plurimi artem illius augenda tenent:

Quos propter illam qui cauet, recte facit.

Veruntamen anceps animi iterum hæreo, iamque fere in alterum latus propendeo, Alciati Emblemate 163. motus, quod adscribere libet:

Audent

Audent flagriferi matula, stupidique magistri

Bilem in me impuri pectoris euomere.

Quid faciam? reddamne vices? sed nonne cicadā

Ala vna obstreperam corripuisse ferar?

Quid prodest, muscas operosis pellere flabris?

Negligere est satius, perdere quod nequeas.

O D A V.

*In milites Thraſones, gloriosos, blasphemos,
rapaces.*

N V C L E V S:

*Nulla fides pietasque viris, qui ca-
stra sequuntur.*

Qui castra militaria
Exercitusq₃ bellicos
Sequuntur, has blasphemias
M. nasq₃ crudeliſſimas
Exercitare conuenit,
Per sacra, per mysteria,
Per paſſiones, vulnera,
Deique per potentias,
Per grandines, per fidera,
Elementa, fulmen, fulgura,
Per turbines, tonitrua,
Per mille tonnas Daemonum,
Et ſi quid his horrendius,

Iurare oportet strenue.

Hoc asseuerant Symbolon

Virilis esse pectoris,

Signumq; fortitudinis.

His vnum idemq; creditur,

Vel pro Deo arma sumere,

Vel militare Damoni.
Hæc vna virtus militum,
Velutq₃ quoddam proprium.

Sui deinde muneris
Et illud esse existimant:
Vastare sacra, persequi
Ciues, domos incendere
Igni, stuprare fœminas,
Messēs opimas perdere,
Frumenta, plumas, lectulos,
In aerem dispergere,

Furtis equos, pecuniam,
Piceisq₃ quæ fors vnguibus
Occurſitant, subducere,
Et obuiantem quemlibet,
Vel sit nocens, vel innocens,
Modis scelestis angere,

Hi scilicet sunt milites,
Viriq₃ fortes bellici,
Laboris infensissimi.
Hostes, amici ignauia.

Non militant hi principi
Iuris tuendi gratia,
Sed vt rapinam exerceant
Maiore cum licentia,
Rastriq₃ vitent pondera.

Si forte vino exastuent,
Latitentue propugnaculis,
Proculue distent fulmine,
Horrenda sumunt cornua

Linguaque vincunt Stentorem;
 Nihilque ferme sapius,
 Quam ferra, pugnosc, verbera,
 Turmas, phalanges, ordines,
 Tormenta, scuta, vulnera,
 Mortesque diras intonant.

Ad arma cum concurritur,
 In crura corda decidunt,
 Horrent, p̄auescunt, contremunt,
 Adstant q̄₃ semimortui.

Mox quando odorant verbera,
 Velociorēs ceruulis,
 Pedibus saluti consulunt,
 Fugaq̄₃ terga præbitant.

Horum minis qui concidit,
 Hic iure, non iniuria,
 Demortuus sonantibus
 Bombis aselli conditur.

NOTÆ.

PHILIPPO olim cum Græcis pugnaturo,
 Diogenes in eius castra peruenit. Perdu-
 ctus igitur ad Philippum, ac rogatus, num
 speculator esset? Stultitiæ, inquit Diogenes,
 vanitatisque tuæ verus sum speculator, qui cogente
 nullo, de vita & de regno, velut ad casum aleæ, peri-
 clitaturus venis. Utinam hodie audirent Dio-
 genem, ita loquentem, terrarum principes,
 qui sæpenumero, nulla urgente necessitate,
 pro-

propriis stimulati affectibus bella cruentissima & plusquam ciuilia suscipiunt, in magnam suorum perniciem. Exclamem merito cum Horatio lib. Epod. Od. 7. per parodiam :

Quo quo furentes ruitis? aut cur dexteris

Aptantur enses conditi?

Parumne campis atq. Neptuno datum

Est Christiani sanguinis?

Neq. hic lupis mos, neq. fuit leonibus

Vnquam, nisi in dispar feris.

Furorne cæcus, an rapit vis acrior?

An culpa? Responsum dare.

Tacent, & ora pallor albus inficit,

Mentesq. perculsa stupent.

Et cum Virgilio, lib. 1. Georgicorum :

Quippe ubi fas versum atq. nefas : tot bella per orbem,

Tam multa scelerum facies : non ullus aratro

Dignus honos, squalent abductis arua colonis :

Et curua rigidum falces conflantur in enses.

Hinc moeret Euphrates, illinc Germania bellum :

Vicina ruptis inter se legibus vrbes

Arma ferunt : seuit toto Mars impius orbe :

Vt cum carceribus sese effudere quadrigæ,

Addunt se in spacia : & frustra retinacula tendens

Fertur equis auriga, neq. audit currus habenas.

Belligeramur assidue, inquit Erasmus 4. Apoph. cent. 1. gens cum gente colliditur, regnum cum regno, ciuitas cum ciuitate, princeps cum principe, populus

pulus cum populo, & quod Ethnici quoque fatentur impium, affinis cum affini, cognatus cum cognato, frater cum fratre, filius cum patre: denique, quod ego sane puto his omnibus atrocius, Christianus cum Christiano. Et ô cecitatem mentis humana! hac nemo miratur, nemo detestatur. Sunt qui applaudant, qui vehant laudibus, qui rem plusquam Tartaream sanctam appellant, ac principes vltro ferentes instigant, oleum, quod aiunt, camino addentes.

Et ibidem: locus & ludus sunt in militia, domos diripere, sana spoliare, virgines rapere, solidas vrbes atq; oppida incendere: Magna propterea dementia corrumpere, quod retinere non valeas. Hac scilicet sunt belli decora, profuisse nemini, nocuisse quam plurimis, nullo respectu aut recordatione presidentis mundo Dei. Vt tribus, quod aiunt, verbis totum dicam,

NULLA SALVS BELLO.

Vt maiorem etiam belli nauseam tibi creem, Cornelii Agrippæ de hoc iudicium apponere libet, quod tale est in inuectiua de incertitudine & vanitate scientiarum: Hic maximus militum labor est, obsidere ciuitates, iacere tela, fremere tormentis, admouere machinas, perforare muros, concutere turres, occupare mœnia. parare incendia, diruere arces, spoliare templa, diripere vrbes, subuertere oppida, vastare agros, conculcare leges, adulterari matronas, stuprare viduas, rapere vir-

virgines, ciues alios vulnerare, alios incarcerare, alios deportare, alios trucidare. Tota denique disciplina hac, non nisi in hominum perniciie occupata, hunc finem querit, vt famosos vrbiū euerfores, strenuosque homicidas faciat, transformetque homines in ritus ferarum moresque belluarum. Hinc bellum nihil aliud est, quam commune multorum homicidium ac latrocinium, nec aliud milites, quam stipendiarii, & in reipublicæ exitium armati latrones, perfores, raptores, sicarii, fures, sacrilegi, gladiatores, stupratores, lenones, scortatores, adulteri, produores, peculatores, abigei, aleatores, blasphemi, venefici, parricida, incendiarii, prædones, pirata, tyranni & eiusmodi. Quos omnes qui vno nomine velit exprimere, dicat milites, hoc est, reuera barbaricas sceleratorum hominum feces, quos mala mens, malus animus ad omne facinus extimulat, quos penes dignitatis & libertatis nomen habet licentiam delinquendi & latrocinandi, vndique quærentes, vt noceant, ipsamque innocentiam, veluti mortis quandam imaginem, odientes, omnesque quasi vnum corpus sunt ex patre & genitore Diabolo, cuius illi sunt membra, de quo ait Iob: Corpus illius quasi scuta fusilia, & compactum squamis se prementibus: vnâ vni coniungitur, & ne spiraculum quidem incedit per eas; vnâ alteri coheret, tenentes se nequâquâ separabuntur: assistunt sibi, qui cōuenerunt in vnū aduersus Dominū & aduersus Christū eius. Insignia autem militia sunt nō purpura, torques, annuli, tiara: sed aduerso pectore vulnera, & deformata cicatricib. corpora. Exercitiū

non nisi cum plurimorum exitio, doloreq; coniunctum, morum, legum ac pietatis perniciēs, cum Christo, cum beatitudine, cum pace, cum charitate, cum innocentia, cum patientia ex diametro pugnās. Præmia eius sunt gloria nobilitatis, humani sanguinis effusione parta, imperii propagatio libidine dominandi & possidendi, cum multarum animarum perpetua damnatione. Nam cum omnis belli finis sit victoria, nemo potest esse victor, nisi homicida: nemo contra victus, nisi male perierit. Mors igitur militum pessima, malum epitaphium sibi inducente peccato. Qui autem occidunt, iniqui sunt, etiamsi iustum sit bellum. Non enim propter hoc, sed quia lucri & prædæ gratia militarunt, impii homicidæ in eos, quos male occidunt. Si qui autem iuste ab illis perimuntur, ipsi qui occiderunt, in carnificum ordinem seipsos statuentes, nobilitatem hanc commeruerunt, cumq; leges alioqui in prædones, raptores & sicarios poenis sæuiant, tales nomine militiae habentur nobiles & honesti.

II.

Moderna
militia
disciplina
qualis.

Modernæ militiæ imaginem genuinam, ex probatis historicis Liuius, Tacitus, & Curtius collectam, & nostro seculo accommodatam non ut conuitium, sed ut medicinam, entibi habe: Emunt duces militem, non legunt. Pecuniola proponitur, tympanum strepit: & ecce coeunt aliquot ignoti inter se ignorantesque, purgamenta urbium suarum, quibus ob egestatem & maxima flagitia peccandi necessitudo est, assueti latrocinii, bellorum insolentes, quorum lingua vana, manus rapacissima, gula immensa, pedes fugaces, quæ honeste nomi-

nari

nari non possunt, honestissima, nullam disciplina formam, nec extrema quidem eius lineamenta seruantes, lasciuiantes certatim, inter quos omnia indispocitata, remulenta, peruigiliis Veneris, ac Bacchanalibus potius, quam disciplina & castris propria. Hi nec in procinctu & castris habentur, sed per municipia desides, hospitibus tantum metuendi, effundunt se in luxum, epulas & nocturnos cœtus: ibi circumferri merum largius iubent, debellaturi super mensa Alexandrum: suas vires extollere docti, hostium paucitatem contemnere: ceterum galeati lepores, & quibus ut ad populandos finitimorum agros, tecta que vrenda, & capienda pecora, aliqua vi sit, ita in acie & signis col-latis nulla vis est, nec in victoria eis decus, nec in fuga flagitium. Ut omnia paucis: Exercitus lingua, quam manu, promptior, prædator è sociis, & ipse hostium præda.

Aurelianus olim, cum à vicario suo literas accepisset, quibus è flagitabat, quomodo res inter exercitus gerenda esset, statim rescripsit hunc in modum: *Si vis tribunus esse, imo si vis viuere, manus militum contine. Nemo pullum alienum rapiat, ouem nemo contingat, vuam nullus auferat. Sic Vopiscus in Aurelio.*

At, bone Deus, quid nostro hoc seculo prius aut potius queramur? Proh quanta flagitia, quanta scelera in bellis non perpetrantur? Ut (quod Ludouicus Viues in epist. ad Henric. VIII. Angliæ regem scribit) hoc demum videatur esse, vere ac germane militare, nihil

arbitrariaeque ac boni propter se esse sancitum, nullo se iuri esse subditum, se in vagina leges omnes cum ferro gestare: quicquid conscelerato animo collibuerit, id solum esse ius & æquum. Adeo milites nostri, siue quo eant, siue redeant, furantur, rapiunt, constuprant, pulsant, abigunt pecora, pertusis vasis sinunt effluere vinum. Quid multis? Crudelius tractant suos, quam hostes. Et hoc hodie, si superis placet, appellatur ius militare, & ad hæc conuiuent principes. Lucanus lib. 10. bell. ciuil. multa paucis comprehendit:

Nulla fides pietasq; viris, qui castra sequuntur:

Venalesq; manus: ibi fas, vbi maxima merces.
Sed eheu!

---- quis talia fando
Temperet à lacrymis?

I. Aeneid.

III.

Vera militia
enoniam,
& veri mi-
litis requisi-
ta.

Verum hæc haud ideo dicta sunt, quasi omnem omnino militiam iniquam esse contendere ausim. Militare enim, inquit Augustin. de verbis Domin. nō est delictum, sed propter prædam militare, peccatum est. Imo, quod Cicero testatur pro Muræna. Rei militaris virtus præstat ceteris virtutibus: omnia nostra studia, & hæc forensis laus & industria latent in tutela ac præsidio bellicæ virtutis: & simul atq; increbuit suspicio tumultus, artes illico nostræ conticescunt. Omnia denique, quæ sunt in imperio, in statu ciuitatis, ab iis defendi & fir-

*firmari putantur, qui militari virtute antecel-
lunt.*

Et in eadem Oratione: Multo plus adfert di-
gnitatis res militaris, quam iuris civilis gloria. Vi-
giles tu de nocte, ut tuis consultoribus respondeas: ille
vero, quo intendit, mature cum exercitu perueniat.
Te gallorum, illum buccinarum cantus exuscitat.
Tu actionem instituis, ille aciem. Tu caues, ne tui con-
sultores, ille, ne vrbes aut castra capiantur. Ille tenet
& scit, ut hostium copia tu, ut aqua pluuia arcean-
tur. Ille exercitatus est in propagandis finibus, tu in
regendis.

Veri militis requisita paucis coarctat Ve- IV.
get. lib. 7. de re militari: Iuuentus, inquit, cui *Veri militis*
defensio prouinciarum, & bellorum fortuna commit- *requisita.*
tenda est, & genere, si copia suppetat, & moribus de-
bet excellere. Honestas enim idoneum militem red-
dit: verecundia, dum prohibet fugere, victorem. In-
utiles autem omnino sunt gloriosi illi Thra-
sones, qui lingua quidem & minis vno ictu
sexcentos profligare sese posse iactant, qui-
bus autem vbi ad pugnum & pugnas deuen-
tum est, secundum Homericum illud,

----- παρὰ ποσὶ καὶ περὶ θυμῷ,

in pedes mens decidit imos.

Erasmus hos pisciculis similes esse
cantur gladioli: quippe qui gladi- ui vo-
haberent, cor autem non habere dem
cis
Virgil. lib. 4. Aeneid.

Degeneres animos timor arguit.

Cæterum de requisitis veri militis differentem vide I. Lipſium, Politicor. lib. 5. cap. 7. 8. 9. & Althufium Polit. cap. 34.

ODA VI.

In adulatores Chamaleontæos.

NVCLEVS.

Adulator cum laudat, pungit.

Q*ui mel ferunt in oribus,
Sed fel gerunt in cordibus.*

Hi sunt in orbe plurimi.

Quocunque ocellos miſſitas,

Sedem ſibi firmiſſimam

Deſixit hac aſtutia.

In Curiis, Eccleſiis,

Scholis, & aulis Principum,

Inter viros celſiſſimos,

Ciues, & inter ruſticos.

Paucis; ubiq; gentium

Viri morantur duplices.

+ dulces *Aguas h: & h:es porrigunt,*

+ viny *In corde animas apparant,*

Quod ore poſcunt, pectore

Quam maxime faſtidunt.

Hic barbam nectit stramineam.

Hoc orbis est nunc proprium.
 Verbis medelam suggerit,
 Factis venenum porrigit.
 Hoc dicit, illud cogitat,
 In ore: Te iuuet Deus:
 In corde: Tollat Cerberus.

*Si forsan obuiaueris,
Heus, Frater, inquit optime:
Cum paulo post recesseris,
Calumniatur pessime.*

*Hic scilicet contortili
Barbam plicare stramine
Fumosq₃ nouit vendere,
Et crocodili lacrymas
Oculis dolosis fundere.*

*Hæc scilicet, nasutuli
Quod dictitant homunculi,
Ciuis est prudentia,
Et laude digna maxima,
Tacere, quæ quis cogitat,
Et cogitare, quæ tacet.
Picem vocare candidam,
Niuemq₃ nigram dicere!*

*Si digna quiuis præmia
Factis meretur propriis,
Vos milleformes Prothei,
Cum sitis ore duplices,
Os promeretur vndiq₃
Grandi refectum stercore.*

NOTÆ.

*Viri duplices
quinam.*

T*urpe est, inquit Seneca in epist. ad Lucil.
aliud loqui, & aliud sentire. Homerus vehe-
mentius in huiusmodi nebulones, duplici
præditos pectore, inuehitur in Iliad.*

*Ἐχδρὸς γὰρ μοι κεῖν ὁ ἄνθρωπος αἰδᾷο πυχῆσιν,
Ὃς ἕτερον μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δ' ἐβιάσει.*

Hoc

Hoc est:

*Exosus enim ille mihi, velut inferorum porta,
Qui aliud quidem occultum habet in mentibus,
aliud vero ore profert.*

Sic Plautus in Asinaria:

Pro monstro est, quando, qui sudat, tremit.

Nostro certe nunc hoc seculo tam late
serpsit contagio hæc, vt tota hominum fer-
me omnium vniuersitas malo hoc, ceu lue
quadam pestilentissima, infecta merito dici
possit. Ita nunc omnis candor, fidesque om-
nis exulat. Vix millesimum ex hominum pe-
ctore prouenit verbum. Omnia ficta, o-
mnia sub caritatis specie fucata, vereque
γλυκόπιτρα sunt, hoc est, dulcia-amara. Dulcia
quidem externa simulatione: amara autem
& venenosa interno recessu.

Bellum in hunc sensum est epigramma,
quod addo:

*Nō aliud genus est hominum tam vulnere dirum,
Non telis Scythicum letiferis celebre:
Ospingui, quam quod butyro mollius effert,
Verbaq, depromit lenius ipso oleo:
Intus sed toto meditatatur vulnera corde,
Qua iaculis Scythicis asperiora facit.*

At locus dandus erat Phocylidis monito:

μήδ' ἔπειρον κεύθῃς καρδίῃ νόον, ἀλλ' ἀγρεύων.

*Noli aliam occultare in corde sententiam,
& aliam proferre.*

O D A VII.

In proditores ac delatores.

N V C L E V S.

Nil proditore turpius.

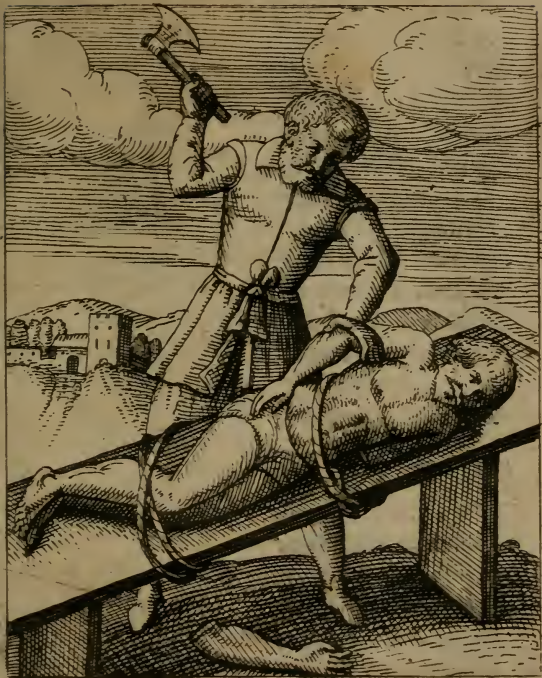
Sic est: Iudas proditor
 Scelus patrauit pessimum,
 Quod innocentem perdidit,
 Cruciq₃ Christum tradidit.
 At ille nummos interim,
 Sui furoris pramium
 A Phariseis rettulit.

At proditores millies
 Nunc nequiores rescias,
 Qui non verentur, candidos
 Plane, virosq₃ innoxios
 Gratis macello dedere,
 Suiq₃ nullum criminis
 Efflagitare pramium.

Istud profecto dixerim,
 Iudas adhuc si viueret,
 Tantamq₃ furum cerneret
 Rediuiuus impudentiam,
 Locum tueri proditor
 Vix, credo, posset infimum.

At hi magistri fraudium,

Hic macello innocentem offert.

Hi proditores, lanii,
 Hostesq; sanguinarii,
 Tam sunt in arte callidi
 Ut subdolas fallacias
 Omnes ad vnguem nouerint:
 Licetq; sint nequissimi,

Tamen

Tamen antecellunt omnibus,
 Primasq₃ semper occupant,
 Et lautiores regibus
 Plerumq₃ vitam ducunt.

Iudas, abominabili
 Tandem piaculo cognito,
 Tanto metu prosternitur,
 Exosus ut sibi ipsemet,
 Ductusq₃ pœnitudine
 Animam scelestis faucibus
 Suspendio praeluserit.

At hi cachinnos excitant,
 Cum quem macello destinant,
 Nihilq₃ de suspendio
 Parumue sudant anxii.

Sed cum suprema iudicis
 Olim die nouissimo
 Feretur (oh) sententia,
 Tunc laniorum turbula
 Orci macella perpetim
 Subibit infernalìa,
 Suasq₃ sumet congrua
 Crudelitatis pramìa.

NOTÆ.

Proditionis
 vitium de-
 testabile.

DE Iuda Hieronymus in Epist. ad Rust.
 Iudas, ait, de Apostolatus fastigio in proditionis
 Tartarum labitur, nec familiaritate communi, nec
 inunctione buccellæ, nec obsequii gratia frangitur;

ne

ne hominem tradat, quem filium Dei nouerat. Et Ambrosius in Matth. cap. 26. Instrumento pacis mortem irrogat: seruus dominum, discipulus magistrum sic prodit; quasi, inquit, per instrumentum pacis perimis ipsam pacem, de osculo machinaris ipsam prodicionem.

Prægrande hoc vitium Franciscus Petrar-cha etiam perstringit Dialog. 80. quem integrum vide. Non procul à fine hæc, quæ sequuntur, extât: *Nil scelestius proditore. Nil turpius sol videt, cuius obscenitas tanta est, vt & qui artificio eius egent, execrentur artificem, & qui caterorum scelerum famam querunt huius infamiam reformident.*

Tanto scilicet odio semper prodicionis vitium laborauit, vt nemo non omnibus illam diris execrationibusq; deuouerit. Exemplo nobis sunt ex præscorum Romanorum documentis Camillus & Fabricius, quorum alter Faliscorum, quos octennali obsidione iam successu irrito presserat; pueros à magistro per deambulationis speciem eductos, sibi que, tanquã certam victoriæ spem, traditos accipere noluit, turpẽ hunc proditorẽ auersatus, vinctũ nudatumq; terga, adolescentulis verberibus in urbem agendum tradidit; teste Liuius lib. 5. Alter autem commodatidem prodicionis oblata occasione, proditorem omnino respuit atque detestatus fuit:

fuit : *Hic, inquit, est ille Fabricius, qui difficilius ab honestate, quam sol à cursu suo, auerti possit. Sexcenta proditiōis exempla qui cognoscere auct, adeat Theatrum Philosophicum Raviisii Textoris pag. 575. & seqq. vbi voto ipsius abunde satisfiet.*

O D A IIX.

In pollicitatores grandiloquos.

N V C L E V S.

Pollicitis diues quilibet esse potest.

*S*ic orbis vsus obtinet,
*S*tylusque nostra curia:
*S*pondere montes aureos,
*E*t pauculos arenula
*P*uluisculos exoluere:
*G*randes equos promittere:
*P*allumque a felli reddere:
*M*agnum vouere cereum,
*Q*ui quantitate populum
*M*alumue vincat nauticum,
*D*einde vix minutulam
*O*fferre sebi tedulam.
*S*ic omnis (heu!) euanuit
*C*andor, fides, integritas.

Hic in taleam loquitur:

*Honestitudo, veritas,
Æquibonq, gratia.
Sic fallit hospes hospitem,
Et venditorem venditor:
Sic seruus herum decipit,
Herusq, ludit seruulum.*

*Nil veritati consonum
Totum per orbem visitur.
Fidesq; tuta nullibi:
Sed cuncta vel crassissimis
Referta sunt mendaciis;
Vel hercle callidissimis
Connexa sunt fallaciis.*

*Sic GARRIVNT IN TALEAM,
Qui verbulis ditissimi,
Factisq; sunt pauperrimi:
Quibus vsitatum est dicere:
Est polliceri nobilis,
Seruare pacta rustici.*

N O T Æ.

I.

Montes aureos promittere.

CVM Leosthenes ciuitatem Atheniensem, ad bellum impulisset, magnificis spebus ad nomen libertatis ac principatus erectam: Phocion illius verba dicebat esse cupressis similia, quæ sublimes cum sint ac pulcræ, fructum non habent. Nihil profecto dici potuit accommodatius in sermonem splendide magnificeq; pollicentem, sed infrugiferum: quemadmodum cupressus arbor sublimi compositoque in conum vertice, procul egregium quiddam polliceri videtur, cum vix tamen vlla sit sterilior. Hinc in prouerbum abiit CHARETIS POLLICITATIONES, αὐχαιῖνος ὑποσχίσις, de illis dici solitæ, qui Charetem

retem Atheniensem æmulati, multa facile ac benigne promittunt, iuxta illud Nasonis, I. Art.

Promittas facito: quid enim promittere ladt?

Pollicitis diues quilibet esse potest.

De istiusmodi pollicitatoribus Terentius etiam in Andria act. 4. scen. 1.

In denegando modo queis pudor paululum adest:

Post ubi tempus promissa iam perfici,

Tum coacti necessario se aperiunt,

Et timent, & tamen res premit denegare.

Ibi tum eorum impudentissima oratio est:

Quis es tu? quis mihi es? cur mea tibi?

Hæc, proximus sum egomet mihi: attamen ubi fides?

Si roges, nihil pudet. hic, ubi opus est,

Non verentur: illic, ubi nihil opus est, ibi verentur,

Notare autem debebant isti homines illud Pythagoræ, qui, *Age, inquit, res præclaras, nihil magnifici interim promittens,* (Teste Stobæo ferm. de virtute) æmulati hac in parte morum arborem, quæ dicitur prouerbialiter sapientissima arborum. Nam vltima flores producit, prima vero vel imprimis fructus: Ita non est diu antea ostentandum, quid possimus, vel velimus: tarde potius est promittendum, & mature tunc præstandum. Et elegans de hac materia

II.

*Promissis
standum.*

dictum est Stobæi lib. de moribus: *Priusquam promittas, delibera: & cum promiseris, facies: prius sinegaueris, fecisse postea fallere est. Id ergo agas, ut ne quis merito tuo te oderit.*

Coronidis loco epigramma Iacobi Billii, quod in Anthologia eius extat, de Dei ac mundi pollicitationibus, annecto:

*Vt mundus, sic sunt mundi promissa, quod ipse
Promittit, fictum est, fictus ut ipse quoque est.
Ut Deus est, sic sunt bona, quæ promittit, & offert:
Certus ut est, certas sic dare nouit opes.
Quam nos laui igitur! Certo non fidimus: illi
Fidimus at contra, quem dare verba iuuat.
Sic sumus huic similes, quem spe deludit mani
Perdix, dum pullis consulit ipsa suis.*

ODA IX.

*In Scholasticos plumigeros vanaque eruditionis
opinionem inflatos.*

NVCLEVS.

*Non pluma, non vestis, sed ars studio-
sum facit.*

F*Ex nunc iners scholastica
Prodi e tandem in publicum,
Suisque dignum fraudibus*

Hic artes simul omnes cum sac-
culo deuorat.

Locum subire querit at.

Sic ordo namq₃ postulat.

Non, ora centum si forent,

Linguaq₃ multo plurima,

Sat hercle possem commode

Scholasticorum subdolas

*Fallacias exponere;
Non, Argus eſi viueret,
Poſſet ſuis ocellulis
Videre, vel perquirere
Aſtutias ſcholarium.
Veruntamen conabimur
Præſtare, quantum poſſumus.*

*Vix regulam ſyntaxeos
Primam cerebro condidit;
Vix ora pugnis rubida,
Nudumq₃ virgæ podicem
Subduxit, ecce, grandibus
Tumidiuq₃ ſeruens aſtibus
Incedit, atq₃ virgei
Caligas doloris conſcias
Abominatur peſſime,
Natiſq₃ ſplendiſſimas
Adaptat atq₃ ampliſſimas.
Latus deinde debile
Enſi coaptat maximo,
Quo ſicut æquilibrium
Innititur, maiuſculo
Ne forte raptus ventulo
In ſaxa dura concidat,
Capituſq₃ multam ſentiat.
Mox criſtulas in pileo,
Mox criſtulas in pectore
Faſtu ſuperbus erigit,
Cruriqu₃ ſubligaria
Hinc inde neſcit pendula,
Quibus ſuperuacaneum*

Vento creet negotium,
Muscæq; punctiunculas,
A crure diras arceat.
Rosas deinde calceis
Subiicit latissimas,
Existimes vt vaccei
Par esse grande stercoris.
Demum his onustus naniis
Lares relinquit patrios,
Vitamq; cordialibus
Academicam suspiriis
Optat, capeßit, incipit.
Quid multa? talem se gerit,
Vt vel referre tadeat.
Non literis, non artibus
Operam nauat, sed belluo
Noctes diesq; perbibit,
Stercit, librosque murium
Corrosioni subiicit.
Tandem vacuus nummulis,
Aegrotus in marsupio,
Multo domum reuertitur,
Quam quondam abhinc receßerat,
Effectus imperitior,
Hac veritati congrua
Vel illud esse comprobet,
Quod forte nuper contigit.
Academiam subiuerat
Fors rusticelli filius,
Et plurimum pecunia

Pro more ibi consumserat.
Tandem reuersus ad patrem,
Vitaq₃ agrestis immemor
Gestus agebat splendidos.

Sumtus parens non immemor,
Quem filio suggererat,
Examinare commodo
Illum volebat tempore,
Cum, stercorandis aruulis,
Fimis onustum redderet
Plaustrum, rogabat filium;
Quali Latini nomine
Illud solerent dicere,
Quod tres haberet cuspides,
Et quo finem sustolleret?
Mox ille: MISTGABELIVM.
Sed quomodo istud alterum,
Stercus reuellens funditus,
Geminog₃ dente præditum?
Respondet ille: KARSTIVM.

O impudentem SCHELMIVM!
Parens subinfert illuc,
Vix me. sceleste, contines,
Quin huncce MISTGABELIVM,
Grandemq₃ sumam KARSTIVM,
Tuumq₃ nequam SCHWARTIVM,
Crassumq₃ SCHELMIRVCKIVM
Modis acerbis dedolem.

Vix eloqui desuerat,
Natum finem destinat,

*Et, quem putarat Musicum,
Nunc mandat esse rusticum.*

N O T Æ.

PLerique in eo Philosophi, &, quicunque
illis accensentur, viri eruditi consentiunt, *Artium & scientiarum præstantia.*
scientias atque artes, homini nonnihil digni-
tatis adferre, ita ut sæpenumero ultra huma-
nitatis limites in Deorum beatorum choros
eum referre possint. Hinc infinita illa & in-
numera scientiarum præconia, quibus quisq;
eas artes atq; disciplinas, in quibus iam diu-
turno usu animi sui vires exercuit atque exa-
cuit, non minus exulto, quam prolixo ser-
mone omnibus aliis conatur anteferre & vel
supra ipsos cœlos attollere. Num recte ita
sentiant, nolo ego, viribus quippe impar, iu-
dicare. Negat præfectò Cornelius Agrippa, *Error Corn. Agrippæ.*
& strenuè quidem negat. Nam (ait) prout
artes & scientiæ illæ in alium atque alium in-
cidunt, alios etiam atque alios effectus pro-
ducunt. Si in malum quempiam inciderint,
mirum nisi magis noxiæ fuerint, illumque ex
malo multo reddiderint deteriorem; ut per-
uersum Grammaticum, vaniloquum Poëtâ,
mendacem historicum, rhetorem palponē,
dialecticum litigiosum, sophistam fallacem,
lascium Musicum, astronomum superstitio-
sum, physicum absurdum, portentosum Me-
D s taphy-

taphysicum, ethicum morosum, iniquum Politicum, Iuridicum flexiloquum, Medicum ineptientem, Theologum ἐπερόδοξον & contentiosum. Quid multis? A primis statim initiis, cum pueris infundi atque instillari cœperint, mores eorundem plerumque mutant in deterius, & cum nequam prius fuerint, multo deinde euadunt nequiores. Quod si etiam in non tam malum, sed stultum aliquem incidant, nihil illo insolentius ac inopportunū magis: nam præter id, quod illi de cognata stultitia superest, tuetur illum doctrinæ autoritas, habetque literarum instrumenta, quibus suam defendat amenitiam, quibus cæteri stulti carentes mitius insaniunt, quemadmodum de Rhetore ait Plato: *Nam quo erit (inquit) ineptior atque indoctior, hoc plura narrabit, imitabitur omnia, nihilque indignum se putabit.* Nihil igitur exitiusius, quam cum ratione insanire, merito videri potest; atque adeo artes omnes atque scientiæ, cum deteriores plerumque sectatores suos faciant, exterminari atque eliminari debent.

III.

Eius confusio.

Errat autem Agrippa grandem errorem, & ignorat crassa ignorantia. Quis enim vinum ob temulentiam meam culpet? Quis aurum propter furem? Quis enslem propter latronem? Non terra vinum eam
ob

ob causam producit, ut isto ad vomitum usque me ingurgitem. Non aurum ideo in usu est humano, ut fures faciat. Non ensis ideo efficitur, ut latronibus adiuumento sit. Sic nec artes ideo perdiscuntur, ut nequitia eo maiori & acutiori solertia possit exerceri, sed imo, ut iis mediantibus omnibus ista è locis possit expelli atque arceri.

Quod iuvenes studiis dediti aliis plerumque sint petulantiores ac peiores, quis adeo amens, ut artibus illud adsignet? Nimirum

IV.

*Mores iuuenum studio-
rum qua-
les.*

Imberbis iuuenis tandem custode remoto

*Gaudet equis, canibusque & aprici gramine
campi:*

*Cerens in vitium flecti, monitoribus as-
p.r.*

Hi igitur defectus artium atque scientiarum adminiculo sunt corrigendi, quandoquidem, Poeta teste,

----- didicisse fideliter artes

Emollit mores, nec finit esse feros.

Et, Seneca suffragante,

Quo quisq; doctior, eo est humanior.

Versa autem vice,

Quo quisq; indoctior, eo est impudentior.

Cate-

Cæterum de moribus modernorum quorundam Scholarium vsitatis qui notitiam parare sibi volet, subeat Amphitheatrum Iocco-serium Casparis DornauI, in disputatione de Natura Pennalium, vbi materiam ridendi largissimam inueniet,

V.
Superbia
cum primis
studiose vi-
tanda.

Vitanda vero cum primis est iuuentuti, literis & artibus deditæ, superbia, de qua Franciscus Petrarcha dialog. 41. de discipulo indocili ac superbo, verissime asserit: *Superbia hostis ingenii est, dumq; subesse dedignatur, & discere negligit discipulus, insolens agre manum ferula subiiciet, doctrinæ animum, reprehensionibus aurem, collum iugo. Nimirum sicut tumor oculorum visui, ita tumor animi ingenio nocet: vt disciplinis aditus fiat, comprimenda est omnis elatio.* Qua de re eleganter etiam Ouid. 1. Art.

Phillyrides puerum cithara præfecit Achillem,

Atq; animos molli contudit arte feros.

Qui toties socios, toties exterruit hostes,

Creditur annosum pertimuisse senem.

Quas Hector sensurus erat, poscente magistro

Verberibus iussas præbuit ille manus.

Ansonii etiam consilium locum reperiatur, quod Eidyll. 5. suppeditat:

Disce lubens, tetrici nec præceptoris habenas

Detestare nepos, nunquam horrida forma magistri,

Ille licet tristis senio, nec voce serenus

Aspera contracta minitetur iurgia frontis,

Nunq;

Nunquam immanis erit, placita assuetudine vul-
tus

Qui semel imbuerit, rugas nutrici amabit,
Qui refugit matrem, pappos, auiasq; trementes
Anteferunt patribus seri, noua cura in potes,
Sic neque Peliden terrebat Achillea Chiron
Thessalico permixtus equo, nec pinifer Atlas
Amphitryoniaden puerum, sed blandus uterq;
Matribus alloquiis teneros mulcebat alumnos.
Tu quoq; ne metuas, quãuis si hola verberare multo
Increpet, & truculenta senex gerat ora magister.
Degeneres animos timor arguit: at tibi consta
Intrepidus, nec te clamor, plagaq; sonantes,
Nec matutinis agitet formido sub horis,
Quod sceptrũ vibrat ferula, quod multa supellex
Virgea, quod mollis scuticam prætexit aluta,
Quod feruent trepido subsellia vestra tumultu.
Pompa loci, & vani fugiatur scena tumoris.

De scholarum vtilitatibus atque commo- VI.

dis, quin & amplissimæ & præstantissimæ *Scholarum*
sint, neminem puto esse qui dubitet, cum ad *utilitas ma-*
veram religionem conseruandam, & ad po- *xima.*
steros propagandam, mores & vitam homi-
num probe informandam, & artium libera-
lium cognitionem comparandam maxime
omnium inseruiant. Certe qui scholas è
mundo exterminandas statuit, idem facit ac
si solem cœlo deturbari iubeat. Vide de hac
re Ioannem Althusium Politic. cap. 9. them.
38. 39 40. Bartholomæum Keckermannum
in

in Systemate Politic. Casmannum in vita Politica, & Matth. Stephanum lib. vlt. de iurisdictione.

O D A X.

In adulatores ac delatores.

N V C L E V S.

Adulator niger est: hunc tu cauetō.

Q Vi vela venti turgida
 Quocunque nouit tempore
 Accommodare flatibus,
 Et ex eodem frigidum
 Calidumq; flare gutture,
 Et ille ad hoc collegium
 Nequissimorum pertinet.

Hunc si quis in consortium
 Suum receptet, illico
 Illius appetitibus
 Inseruit atque nutibus,
 Et sub figura pharmaci
 Lethale mulsum suggerit.
 Rides; cachinnos excitat.
 Ploras; gemit suspiriis.
 Sudas; calore diffluit.
 Friges; rigescit frigore.

Dormi-

Hic victum amictumque assentando
quæritat.

Dormire vis; iam somniat.
Furis; tumultus excitat.
Irasceris; toruum videt.
Sermocinarius; cateris
Al'um imperat silentium.
Letaris; instat plausibus,

Quod si tuis inhaerit
 In pallis pulvisculus,
 Pilusue, vel quid sordidum,
 Manu reuellit, subdola
 Barbamq; dextra vellicat.
 Omnes colores suscipit,
 Solius alb: nescius
 Coloris, atq; rubidi:
 Semperq; ceu mutabilis
 Reciprocatur Chamaleon.

Si quid pusilli criminis
 Commilito patrauerit,
 Mox heri ad aures portitat,
 Et, quam potest, conuitiis
 Exaggerat grauissimis,
 Cum milles scelestior,
 Furcaq; multo dignior,
 Meritus sit ipse literam
 Referre longiusculam.

Heus, qui sapias, Gnathonibus
 Et aurium multatoribus
 Inuisus istis abstine,
 Proculq; ab actos vltimis
 Iube exulare finibus.

N O T A E.

I.

*Affentato-
 rum mores
 quales sint.*

Sic mores ferunt assentatoris.
 ----- Rides? maiore cachinno
 Concutiur: flet, si lacrymas conspexit amici,

Nec

*Nec dolet : igniculum bruma si tempore poscas,
Accipis Endromidem : si dixeris, aestuo, sudas.*

[Iuuenalis Sat. 3.]

*Quid, quod adulandi gens prudentissima laudat
Sermonem indocti, faciem deformis amici,
Et longum inualidi collum cernicibus aquat
Herculis, Antaumprocul à tellure tenentis.
Miratur vocem angustam, qua deterius nec
Ille sonat, quo mordetur gallina marito.*

[Idem ibidem.]

Simile est Martialis Epigramma lib. 12. in
Pontilianum:

Mentiris, credo: recitas mala carmina, laudo:

Cantas, canto: bibis Pontiliane bibo.

Pedis, dissimulo; gemma vis ludere, vincor:

Res vna est, sine me quam facis, & taceo,

Nil tamen omnino præstat mihi mortuus, inquis:

Accipiam bene te: nil volo, sed morere.

Terentius in Eunucho suo sic suas ipsius
laudes decantantem inducit Gnathonem:

*Omnia habeo, nec quicquam habeo: nihil cum est,
nihil deficit tamen,*

*Est genus hominum, qui esse primos se omnium re-
rum volunt,*

*Nec sunt: hos sector: hisce ego non paro me, ut ir-
rideant:*

*Sed his vltro arrideo, & eorum ingenia admiror
simul.*

*Quicquid dicunt, laudo: id rursus si negant,
laudo id quoque:*

*Negat quis, nego: ait, aio: postremo imperaui ego-
met mihi*

*Omnia assentari. Is quæstus nunc est multo vberri-
mus.*

Exemplum istiusmodi assentatoris exhibet fabula illa, quam Ioachimus Camerar. lib.fabul.p.98.recenset.

Ægrotus enim quidam à medico suo interrogatus, quo pacto prateritam noctem peregisset? respondit, se admodum sudasse. Hoc, inquit Medicus, bonum est. Postridie reuersus, & similiter percontatus agrotantem audiuit, horrore fuisse ipsum vehementi concussum; Et hoc ipsum, Medicus inquit, bonum est. Tertio sciscitatus, quomodo haberet, cognouit, intercutem effusam affligere hominem. Sed & hoc bonum esse dixit. Digresso Medico, accessit ex amicis vnus agrotum; &, quid sit, inquit, & quo in loco sunt res tue? Optimo, inquit agrotus. Nam multitudine bonorum fere extinguor.

Epimydion fabulæ huius ab Hieronymo accipe, qui in epist.ad Rusticum; *Ne credas, inquit, laudatoribus tuis, imo irrisoribus aurem ne libenter accommodes, qui, cum te adulationibus fouerint, & cum te impotem mentis efficerint, si subito respexeris, deprehendes post te colla incuruari, aut manu auriculas agitari asini, aut æstuantem canis protendi linguam.*

O D A XI.

In Sacrificulos, monachos, monialesq̃.

N U C L E U S.

Preces sub lingua natæ irritæ.

SI non aberro, pectoris
Nec deuiat sententia,
Monachos rudes, & cælibes
Contenderem potissimum
Huc pertinere virgines;
Et quos ob imperitiam
Misellulos fraterculos
Vocamus ignorantia,
Qui propter assuetudinem,
Longo frequentem tempore,
Aedes sacratas visitant,
Vt repleant sedilia,
Vel musitantes inuicem
Lingua Latina voculas
Inane murmur proferant;
Quod nec rudis plebecula
Phalanx, nec ipsi intelligunt.

Preces ab ore sapius
Effutiunt: at interim
Aut in popinis pectore

Hic sermonem è caua profert
olla.

*Versantur, aut in balneis,
Vel, quid rogarint, nesciunt:
Et scire, quæso, quomodo
Vel mente possent assequi,
Cum nullus horum stipitum
Linguam Latinam nouerit.*

*At qualis efficacia
Potesť precum esse talium,
Quas ore natas extimo
Fert corde lingua nescio ?*

*Sic qui receptant nummulos,
Vbi nulla eorum copia :
Et qui capillos vellicant,
Vbi intuentur oblitum
Lata caput caluedine :
Quiq, aucupantur gaudium,
Vbi corda mœror occupat :
Qui se paratos offerunt
Prius, acrogantur : singuli
Hunc pertinent ad ordinem,
Qui concavis è vasibus
Et testulis inanibus
Nouere verba promere.*

N O T Æ.

PLus, inquit Augustinus, placet Deo latratus 1.
canum, mugitus boum, grunnitus porcorum, *Preces sub*
quam cantus clericorum luxuriantium. Etenim *lingua na-*
(quæstio est Isidori lib.3. de summ. bon. cap. ^{14.}
8.) Quid prodest strepitus labiorum, vbi cor est mu-
tum? Sicut enim vox sine modulatione est quasi vox
porcorum, sic oratio sine deuotione, est quasi mugitus
boum. Talesque preces sub lingua natę dicun-
tur, pectore illarum prorsus ignaro. Non se-
cus, ac si quis ex olla vacua sermones prome-

re aufit; quod Germani in prouerbio dicunt: *Auß einem holen Hasen reden.* Quemadmodum autem frumentorum granula, telluris tantummodo superficiei iniecta, exarescunt, nullumque fructum proferunt, nisi occando sulcandoque subigantur soloq; condantur: Ita preces sub lingua natæ, oreq; solo, infcio corde, effutitæ, effectū carent, nisi ærumnarum miseriarumque mole depresso pectore proficiſcantur.

Non, inquit Chryſoſtom. ſuper Matt. cap. 6. voce clamoſa pulſandus eſt Deus, ſed conſcientia recta placandus; quia non eſt uocis, ſed cordis auditor. Sic Iſidorus, quem paulo ante allegaui, eodem in loco: Oratio cordis eſt, non labiarum: neq; enim uerba deprecantis Deus intendit, ſed orantis cor adſpicit. Melius eſt, cum ſilentio orare corde ſine ſona uocis, quam ſolis uerbis ſine intuitu mentis.

II.

*Precum de
votarum
requiſita.*

Precum autem deuotarum quænam requiſita ſint, breuiſſime docet Caſſiodorus ſuper Pſalm. 16. ubi ait: *Ipfius eſt oratio perfecta cuius & cauſa clamat & lingua, & actus, & ſermo, & uita, & cogitatio. Multum ſcilicet (teſte Beda, de templo Salomonis) iuuat orationis puritatem, ſi in omni loco uel tempore nos ab actibus temperemus illicitis: ſi ſemper ab otioſis ſermocinationibus auditum pariter caſtigamus & linguam: quacunque enim ſapius agere, loqui uel audire ſolemus, eadem neceſſe eſt ſapius ad animum, quaſi ſolitam propriamque recurrant ſedem: & ſicut ſues volubra,*

*tabra siue palustria, columba limpida solent frequen-
tare fluenta, ita cogitationes puram mentem im-
munda perturbant, castam spirituales sanctificant.
In eundem sensum est epigramma meum,
quod addo:*

Sit persona tibi triplex bene nota roganti,

Deuoto quoties fundis ab ore preces.

*Prima sit hac, ad quam pia vota feruntur, & ille
est,*

Qui freta, qui terras, qui regit astra, Deus.

Altera mox, à qua pia vota feruntur, & ille est,

In Christum fidei robore nixus homo.

Tertia sit, per quam pia vota feruntur, & ille

Est intercessor Christus homo atq; Deus.

*Audocenus, Martialis meus, vno disticho
omnia comprehendit:*

Sit purum pectus, domus oratoria, lector

Spiritus, & mundum cor, manuale precum.

O D A XII.

*In exaggeratores censesq; immodicos
delictorum.*

N V C L E V S.

Camarina non mouenda.

V*ix absolutum colligi
Nequam potest consortium,*

Hic merdam cribrando mouet.

Si non huic acceſſerit
 Conglutinatus ordini,
 Qui ſcit laborioſius
 Merdam mouere ſordidam,
 Colare, cribro ſubdere,
 Mox perforare, pungere,
 Modisq³ mille vellere,

Atq; his odorem moribus
Creare fœtidissimum.

Hic, quæ verus tabida
Vel ante centum secula
Obliuioni tradidit,
Et iam diu longissima
Deleuerit præscriptio,
Orco reducit infimo.

At posteaquam stercoris
Fœtor per omnes iuerit
Hinc angulos, & per uia
Nares odore implenerit,
Tunc callidis argutiis
Se litibus subducere
Nouit, velut qui turbidam
Non reddidisset guttulam,
Et crebrius nil quam suam
Allegat innocentiam :

Cum nequiores vix tamen
Reperire possis alterum,
Ardente quamuis lampade .
Instructus esbes præuia,
Denasq; per prouincias
Inquireret amplissimas.

At, quæso, quorsum conuenit
Hac stercoris commotio
Merdaq; vellicatio?
Cur prisca, nequam furcifer,
Nobis reuoluas crimina,
Cum tanta sit recentium

Transgressionum copia?

Si sunt in orbe singula

Hoc iudicanda crimina,

Hoc punienda crimina,

Quorsum tribunal vltimum

Summiq³ laudum iudicis,

Quo proferentur omnia,

Quæ longa quondam obliuio

Occulta sepeliuerat?

NOTÆ.

1.

*Camarinā
mouere
quid sit.*

TAlem Camarinam mouent, qui diu obliuione extincta denuo in apricum proferunt, mirisque artibus exaggerant, nullam aliam ob causam, quam vt nouas tragœdias, nouosque tumultus excitent. Si quos forte inimicos in gratiam redire vident, mox paleas, pilos, sulphurigni, qui extinctus iam videbatur, adhibent, calumniæque flabro tantas de nouo flammæ causantur, quibus sedandis nec Oceanus sufficeret.

De his Plautus in Stichō;

Sed curiosi hic sunt quamplures mali,

Alienas res qui curant studio maximo:

*Quibus ipsis nulla est res, quam procurent,
sua.*

Terentius in Heautont. hanc peruersitatem secum admirans, alta voce exclamat:

*Dū vestram fidem? itane comparatam esse homi-
num naturam omnium,*

*Aliena melius ut videant, & iudicent, quam
sua.*

Horat. 1. Serm. 3.

—— Egomet mē ignosco, Mauius inquit,
Stultus & improbus hic amor est, dignusq; notari,
Cum tua peruideas oculis mala lippus inunctis,
Cur in amicorum vitiis tam cervis acutum,
Quam aut aquila, aut serpens Epidaurius.

At notatu dignum est vetus Adagium, II.
quod habet Valerius Maximus: Μὴ μνησικα- *Aliqua ma*
κήσεις. Ne memineris malorum. Sic qui olim ob- *la sunt te-*
literari memoriam malorum iubebant, illud *genda.*
Homeri vsurpabant.

Τὰ δὲ πάντα θεοὶ μεταμώλια θεῖν,
Irrita Dī superiventis hac omnia tradant.

Nam quæ, malum, est insania, ea, quæ iam dudum *Sunt verba*
sopita atque oblitterata sunt, mala, denuo iterum in *Mureti.*
apricum producere? quam vero vtilitatem affert?
Si quis sordes in cloaca delitescentes, commouere ba-
culoque aut alio instrumento hinc inde atque ex imo
quasi fundo proturbare ausit, quid aliud aget,
quam quod foetorem excitabit longe grauiorem
atque abominabiliorem? Apage igitur mihi sint ne-
bulones isti stercorarii, quibus id volupe est, ut alicrum
delicta iamdiu obliuione sepulta, ex intimis quasi ter-
ræ abyssis eruant atq; eradant; digni mediis-sidus,
qui

qui in cloca, à se commota, fœtore suffocati vitam finiant.

O D A XIIV.

In eos, qui aures demulcendas sibi porrigunt.

N V C L E V S.

Vterq; nequam, & qui adulatur, & qui adulatione delectatur.

Qui vellicandas porrigit
Aures adulatoribus,
Circumq; circa naribus
Tractus, retractus, ducitur,
Ne mentis impos est sua,
Stultoq; quouis stultior.

Qui vellicandas arripit
Aures dolo consutuli,
Circumq; circa naribus
Tractum, retractum, ductitat,
Ne mentis impos candida,
Et fure quouis nequior.

Quis damna, quis pericula,
Venena quis lethalia
Retexat ore singula,
Qua palpo dat versatilis?

Hic aures demulcet.

At nunc ita vsus obtinet :

Odiosa sordet veritas :

Fallax amicos plurimos

Acquirat assentatio,

Et aurium demulsio.

Hac pestis aulæ principum

Praoccupat potissimum,

Quas

Quas hi palatini canes
 Tantis dolis coinquinant,
 Fucisq; tam subtiliter
 Effabricatis obruunt,
 Ut exulare candida
 Cogatur inde veritas.
 Nec mira res est admodum,
 Cum principum pars maxima
 Plerumq; prurientium
 Sit aurium tam prodiga,
 Ut vellicandas suauiter
 Aures vtrasq; porrigant,
 Laudesq; plus Gnathonicas
 Quam veritatem diligant.
 Horum deinde subditi
 Fiunt furoris amuli,
 Et quisq; de vilissima
 Natus licet plebecula
 Aures suas palponibus
 Vafriq; adulatoribus
 Late trahendas commodat,
 Ne, blanda vellicatio
 Si deforet diutius,
 Vel diffuant torpedine,
 Vel concidant marcedine.

Tu cautior, qui plurima
 Vitare vis pericula,
 Arce Gnathones auribus,
 Arce Gnathones a dibus.

N O T Æ.

QVi tantopere adulationibus & palpa-
 mentis delectantur, næ illi non sunt ho-
 mines, sed simiæ, quibus summum volupe
 est, laudari. Vere simii, imo insani! *Quid e-*
 nim (Alanus de complacitu naturæ) aliud
 est adulationis vinctio, nisi donorum emunctio? *Quid*
commendationis allusio, nisi pralatorum delusio?
Quid laudis arrisio, nisi eorundem derisio? [Alexā-
 der Magnus, cum in obsidione cuiusdam vr-
 bis circumisset muros, ictu sagittæ percussus,
 cum represso sanguine sicci vulneris dolor
 cresceret, & crus obstupuisset, coactus absi-
 stere; Omnes, inquit, me filium esse iurant Iouis, sed
 vulnus hoc hominem me esse clamat. Idem nos fa-
 ciamus dicamusq; : Vos quidem dicitis me esse
 prudentem, ego autem video, quam multa inutilia
 concupiscam, nocitura optem. Hæc Senecæ sunt
 verba epist. 60. ad Lucil.]

De Sigismundo Imperatore Aeneas Syl-
 vius lib. i. comment. de rebus gestis Alphon-
 si, narrat, Vatiniano ipsum adultores odio
 persecutum fuisse. Cumq; aliquando assen-
 tator quidam supra modum eum laudasset,
 Diisq; similem esse dixisset, a lapas aliquot
 grandes ei impegit. De quibus cum ille lamē-
 tabundus quereretur, rogaretq; : *Cur me cedis,*
Imperator? Cur me, inquit Sigismundus, *mordes,*
adulator?

Adulatio-
nis descri-
ptio.

Sic Bion, eos qui auscultarent adulatoribus, dicebat esse similes amphoris, quæ auribus circummaguntur; referente Erasmo 8. Apophth. ex Plutarcho.

Diogenis adagium erat : Κρεῖττον ἐμπεσεῖν εἰς κέρακας, ἢ εἰς κόλακας. Tutius est, incidere in cornos, quam in adultores. In quem sensum est epigramma Iacobi Billii, in Anthologia sacra:

Non inter cicures palpone nocentior vlla est
 Bellua, nec quæ plus gignat in orbe mali.
 Vix etenim est vllus, cui non per verba propinet,
 Quæ mage sint ipso dulcia melle, necem.
 Ac licet extincto coruus se corpore pascat:
 Corporibus viuis abstinet ille tamen.
 Sæuior at contra palpo nece parcit ademitis:
 At viuos blandis morsibus vsq; petit.

Alan. de
 complanctu
 natur.

Huius pestis pestilentia percutiunt principum laterales, palatini canes, adulationis artifices, fabri laudis, figuli falsitatis. Hi sunt, qui magniloqua commendationis tuba in diuitum auribus citharizant, qui medica adulationis fauces foras eructant, qui, ut emungant munera, caput diuitis oleo adulationis inungunt, prælatorum auribus puluinaria laudum subiiciunt, qui ab eorum palliis, aut fictitium puluerem excutiunt, aut vestem fictitie deplumant implumem.

Eadem prorsus Cassiodorus de eodem vitio tradit. Adulatio, inquit, blanda omnibus applaudit, omnibus salue dicit, prodigos vocat liberales: auaros, parcos & sapientes: lasciuos, curiales: garrulos,

*los, affabiles: obstinatos, constantes: pigros, maturos
& graues. Hac sagitta leuiter volat, & cito infigi-
tur.*

Qui plura hac de re cupis lege Theophrast.
de notis assentatorum. Vbi multa, quæ risum
tibi mouebunt.

Magnates & Principes aduersus istud adu-
lationis venenum, Homericum illud, tan-
quam pharmacon quoddam, in promptu
semper habeant:

ἔτοι ἐγὼ θεός εἰμι, τί μ' ἀθανάτισιν ἴσκεις!

Nullum ego sum numen, quid me immortalibus
æquas?

Inferioris fortunæ homines illud Cicero-
nis lib. I Offic. Cauendum, ne assentatoribus pate-
faciamus aures, & ne adulari nos sinamus, in quo
falli facile est. Tales enim nos esse putamus, vt iure
laudemur: ex quo nascuntur innumerabilia peccata.
Intus, inquit Seneca epist. 77. te ipsum considera,
non, qualis sis, aliis credas.

O D A XIV.

In calumniatores atq; obtreclatores.

N V C L E V S.

Omnia si perdas, famam seruare memento,
Qua semel amissa postea nullus eris.

A Cerba vulgo nummuli,
Multoq; adhuc acerbior.

lactura vita creditur.

At nominis si lasio

Famaq₃ diminutio

His comparetur, paruuli

Referre vix puluisculi

Poterunt vel vnum granulum.

Quin ipsa famam nominis

Et iura vitæ præferunt,

Multoq₃ pluris æstimant.

Sed hisce non obstantibus

Tam nunc scelestæ plurium

Nequam viget peruersitas,

Et nauseanda prauitas,

Vt quosq₃ candidissimos

Viros, eosdemq₃ optimos

Conuitiis turpissimis,

Teliq₃ linguæ pessimis

Non erubescant pungere;

At quosq₃ contra pessimos

Nequam celebrioribus

Ad astra tollant laudibus.

O prauitatem seculi!

O irrigandam plurimis

Peruersitatem fletibus!

Præsentis ô deterrimam

Aetatis insolentiam!

Quæ de caprina lanula

Aliisue causis friuolis

In proximum grauissimis

Armata probris, detonat.

Hic vnus est è circumforaneorum grege.

O viperas dirissimas,
Canesq; liuidissimos,
Dignissimos, quos desuper
Fœtens matella proluat!

Candoris at tute appetens
Ne pende vili nominis
Existimatiunculam;

Quamuisq₃ perdas omnia,
 Domos, agellos, pradia,
 Pecunias: famam tamen
 Seruare semper integram
 Summis stude laboribus,
 Namq₃ hac semel deperdita
 Perdes misellus omnia,
 Erisq₃ nullus postea.

NOTÆ.

I.
*Calumnia
 & detractio
 quantum
 vitium.*

Eiusdem prorsus cum hac summulæ erat
 Oda IV. ad quam vide quæ adnotaui.
 Nimirum vri quisque est nequissimus, ita
 alios etiam veluti sui similes traducit. Quem-
 admodum igitur non laus est, nisi à viro lau-
 dato lauderis, ita nec vituperium est, quod à
 nebulone in virum bonum euomitur. Belle
 admodum Seneca de remed. fortun. Male,
 inquit, de te opinantur homines, sed mali. Mouerer,
 si me Marius, si Cato, si Lælius sapiens, si alter Cato si
 Scipiones duo ista loquerentur: mouerer, si hoc iudi-
 cio facerent, quod nunc morbo faciunt. Etenim, vt
 Comicus Græcus ait,

ἢ θεοὶ δὲ καὶ φῶλ' ἢ ψάτει λόγ'.

Attingere probos verba non queunt mala.

Et dic quæso; Si quis solem tenebrarum autho-
 rem aestimet, soline an sibi detraxit? Sibi videlicet i-
 pso, cum furiosi & insanientis opinionem sequatur.
 Eodem profecto modo, qui prauos bonos esse putant, &
 è contrario se ipsos vituperant.

Bonæ profecto famæ apprime esse studendum, authores monent. Seneca de remed. fort.

Bona, inquit, opinio hominum tutior est pecunia. II.

Bonum est, quod supprimitur, nequaquam extingu- *Bona fama*
tur: bona fama in tenebris proprium splendorem te- *præstantior*
net. Idem in Prou. *Honestus rumor alterum est pa-* *diuitiis.*
trimonium.

Ouid. 2. Fastor.

Fama manet facti, posito velamine currunt,
Et memorem famam, qui bene gessit, habet.

Salomon etiam, rex sub sole sapientissimus, idem approbat Prouerb. 22. *Melius est nomen bonum, quam diuitiæ multa: super argentum enim & aurum gratia bona.* Et Isidorus in synonymis soliloquiorum lib. 2. cap. 27. *Disce bono flagrare præconio. Custodi bonam famam tuam.* Plaut. Mostellaria:

Ego si bonam famam mihi seruasso, sat ero diues.

Ouid. lib. 3. Pont. eleg. 2.

Corpora debentur mæstis exanguia bustis,
Effugiunt structos nomen honosq; rogos.
Occidit & Theseus, & qui tumulauit Orestem:
Sed tamen in laudes viuit vterq; suas.

O D A XV.

In eos, qui pecunia & muneribus cor-
rumpuntur.

N V C L E V S

Bos in lingua.

A Deste nunc famelici,
Quos appetitus aureus,
Famesq, quos argentea,
Sitiue nummularia
Sua inficit cupidine:
Laudes quibus, conuitia,
Ius, fas, nefasq, munia,
Et cuncta sunt venalia:
Qui, cum fere nequissimi
Sint, quos solum fert, omnium
Et vlla, quamuis pessima,
Non erubescant crimina
Ausu patrare perfido,
Lucem verentes splendidam,
Post terga retro clauiculum
Acceptilant pecuniam,
Tam callidis versutiis,
Et subdolis astutiis,
Illos vt esse deieres
Pulcerimos & oprimos.

Hic retro capit pecuniam.

*Civilitatis amulos,
Ve qui recusent prabita,
Opis ferenda gratia
Clientulorum premia.*

*At si retracta paululum
Conspexerint munuscula,
Mox acriores fligitant,*

Et ceu rapaces miluii
Suisprehendunt vnguibus.

At hac lues potissimum
Contagiosa iudices
Nostri subintrat seculi,
Queis bos recludit spiritum,
Ne veritati congruam
Pronuncient sententiam,
Lucrig, turpis gratia
Album nigellum dictitant,
Obliqua recta iudicant,
Et iura turbant omnia.

Vbiq, vincit scilicet
Immensa nummi autoritas,
Pecunieq, copia;
Castrumq, inexpugnabile
Non est, modo id contingere
Hastæ queant argenteæ,
Asinusq, multo scandere
Onustus auri pondere.

NOTÆ.

I.
Pecunia

quanta vis.

Vetus, sed verum est adagium: Pecunia obediunt omnia. Græcorum, eodem tendit: *ἡ μὲν πάντα ἀνέχεται*. Pecunia vir. Nimirum, quod Horatius asserit,

— Vxorem cum dote, fidemq, & amicos,
Et genus, & formam reginæ pecunia donat.

His *ὁ μὲν ψῆφος* sunt versus illi iambici senarii ex Bellerophonte Euripidis:

Sine

Sine me vocari pessimum, ut diues rocer.

Nemo, an bonus : an diues, omnes quarimus.

*Non quare, & vnde? quid habeas, tantum ro-
gant.*

Vbiq, tanti quisq, quantum habuit, fuit:

Quid habere nobis turpe sit quaris? Nihil:

An diues, quarimus omnes, nemo an bonus.

Aut diues opto viuere, aut pauper mori.

*Bene moritur, quisquis moritur, dum lucrum fa-
cit.*

Pecunia ingens generis humani bonum.

Virgilius lib. 3. Aeneidos:

----- *Quid non mortalia pectora cogis*

Auri sacra fames?

Horatius ex 2. serm. Satyr. 3.

----- *Omnis enim res*

Virtus, fama, decus, diuina humanaq, pulcris

Diuitiū parent: quas qui construxerit, ille

Clarus erit, fortis, iustus, sapiens, etiam & rex,

Et quicquid volet.

Propertius:

Aurum omnes victa iam pietate colunt.

Auro pulsa fides, auro venalia iura:

Aurum lex sequitur: mox sine lege pudor.

Iacobus Philomusus Poeta:

Aurum destructor vitæ, princepsq, malorum,

O quam difficiles nectis vbiq, dolos?

O vtinam natum nunquam mortalibus esses,

Dulcia suppeditas qua nocumenta viris!

*Te propter pugna fiunt, & bella mouentur,
Ad pradam & cades corpora nostra trahis.*

Tu facis, ingratus patrem quod filius odit :

Inter & agnatos iurgia saepe moues.

Prosternis gentes, & totum destruis orbem,

Nulla fides hominis te duce stare potest.

Flaccus :

Aurum per medios ire satellites,

Et perumpere amat castra potentius

Ferro.

De iudice pecunia & muneribus corrupto vulgo ; Αργυράσχην πάσχει. Argentanginam patitur. Item : Βοσ in lingua.

De istiusmodi peruersis iudicibus, qui corrupti muneribus suffragia iniqua ferunt, aut per tyrannidem innocuos opprimunt, & Homerus Iliad. π.

*Οἱ βίη ἀνὰ γρηῃ σκληρὰς κέρνωσι θέμιστας,
οἱ δὲ δίκην ἐλάσωσι, θεὸν ὅπιν σὺν ἀλέγροντες.*

*Qui per vim in populi cœtu communia iura
Deprauant, ac iustitiam depellere tentant,
Nil veriti vocem Diuum.*

At hos imitari potius decebat Anacreontem, qui, cum à Polycrate tyranno quinque talentorum acceperat munus, insomnes duas ducebat noctes, indeque cogitatione sollicitus, reddidit ea, dicens : Non tanti

*ea sibi esse, ut tanta cura vexari
vellet.*

O D A XVI.

In viros duplices.

N V C L E V S.

Vir duplex duplex malum.

N Vnc in theatrum duplici
Ducemus ore praditum ,
Istique nequam comamoda
De sede prouidebimus;
Quam pone falsos iudices,
Et institores subdolos,
Iure occupabit optimo,
Cum dirigat mutabile
Ad flabra venti pallium,
Talis figura iudicis
Depingitur nequissimi,
Qui forte currum acceperat.
Ex rusticelli munere,
Vt largienti diceret
Accommodam sententiam
A parte sed contraria
Corruptus idem postea
Prastantiori munere,
Equis duobus scilicet,
Opimitate splendidis,
In rusticellum protulit
Trifurcifer sententiam,

Hic egregiam se lanam ducere
simulat.

At ille questus plurimum
Tristis rogabat, eccubi
Currus suus remanserit;
Cui, Barde, iudex; quid rogas?
Equis abactus pectore
Dudum recessit è meo.

Tales adhuc quamplurimi
 In orbe dantur iudices,
 Qui sese vtrisq; serio
 Fungunt fauere partibus,
 Cum nil volutent pectore,
 Quam fraude furem pessimum,
 Et pelle nequam maximum
 Turpissima circumferant.

Sic instructores perfidi
 His moribus sunt pradii:
 Empturientes vilius
 Diuendituri carius
 Plerumq; merces aestimant,
 Tantisq; miscent fraudibus,
 Vt ventilata maximis
 Mendaciorum flatibus
 Trabes fragore contremant.

Nil orbe roto scilicet
 Hoc inuenitur tempore,
 Expers quod esset fraudium,
 Sed sceptrum ubiq; regia
 Vulpina pellis obtinet.

N O T Æ.

DE viris duplicibus vide quæ supra ad odam 6. attuli. Nam similis hæc cum illa *I. Viri duplices qui.* est farinæ. De iudicibus etiam & iurisperitis, sub hoc nequitiae vexillo strenue militantibus, vide, quæ itidem supra ad odam 3. adnotavi. De

II.

*Institorum
& mercato-
rum inde-
les.*

De institoribus mercatoribusque Augustinus lib. 13. de Ciuit. Dei, cap. 2. ait: *Omnes volunt viliter emere, & care vendere.* Quos eorundem mores & Horatius l. 2. epist. ad Iulium Florum perstringit:

—— *Plenius aquo*

Laudat venales, qui vult extrudere, merces.

Par similitudinum elegans de institorum moribus habet Chrysostomus, quas non possum non subdere. Prior est in Homil. 38. in 21. cap. Matth. *Quemadmodum qui ambulat inter duos inimicos, ambobus placere volens, & se commendare, sine maliloquio non potest; necesse est enim, vt & isti male loquatur de illo, & illi male loquatur de isto: Sic qui emit & vendit, sine mendacio esse non potest & periurio: necesse est enim, vt negotiatoribus hic iuret, quia non tantum valet res, quanto comparet eam: & ille iuret, quia plus valet res, quam vendit.* Posterior ibidem: *Quemadmodum, si triticum, aut aliquam bladi speciem in cribro, dum huc illucq; iactas id, grana omnia paulatim deorsum cadunt, & in fine in cribro nihil remanet, nisi stercus solum: Sic & substantia negotiatorum, dum vendunt & veneunt, inter emtionem & venditionem minuitur, & in nouissimo nihil illis remanet, nisi peccatum.* Vide etiam, quæ infra ad Odam 26. adnotabimus, vbi plura de iniquitatibus & fallaciis mercatorum reperies.

O D A XVII.

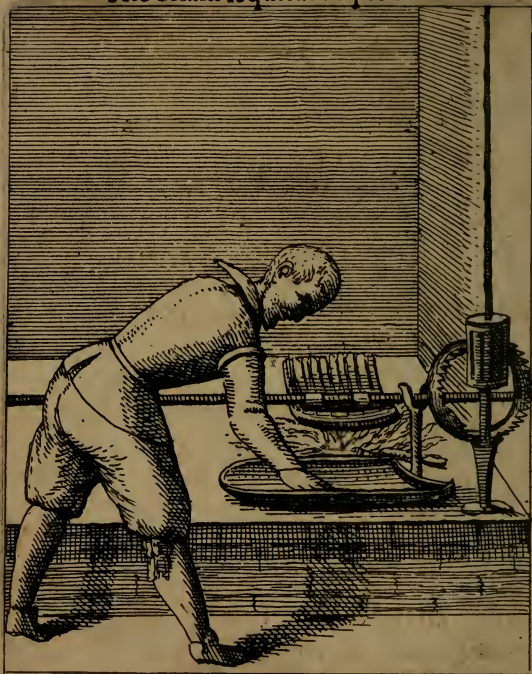
In Parasitastros & amicos ollares.

N V C L E V S.

Alieno corio ludere facile.

SVnt, quos iuuat pinguedine
Orbes nitentes lingere,
Aliisq₃ quadris, muscoli
Furacis instar, viuere,
Propriisq₃ nummis parcere,
Quos ollularum aruspices
Non absq₃ causa dixeris;
Quod mos sit illis ollulas
Famelicis disquirere,
Atrumq₃ sorptum sordido
Vorare panem iu sculo,
Aquamq₃ dicere optimam,
Manibus lauandis prabitam,
Quod hac paratam scilicet
Declaret esse cœnulam.
Hic carnis asse fistulum
Per dena m^{ll}aria
Suis odorant naribus
Auida q₃ fauce glutiant.

Hic ollam sequitur atque cibum.

At cum iubentur debitos
 Numerare nummos hospiti,
 Nequam caput sub mensula
 Ceu dormientes occulunt,
 Velut q̄, profundissimo
 Sopore pressi, gutture
 Ronchos ab imo maximos

Late sonori ductitant,
 Nullisq; possunt erigi
 Tumultuationibus,
 Aut vellicationibus:
 Tam suaue nequam dormiunt!

At si vel vno verbulo
 Solutionem spondeas,
 Audaciores redditi
 Caput scelestum proferunt,
 Vagosq; confidentius
 Hinc inde ocellos missitant.

Quid obstat ergo, quo minus
 Lubens & hos in ordinem
 Nequam receptos collocem?

N O T Æ.

GENUINO profecto hos nomine Græci I. *παράσιτος* appellitant, quod semper aliorum *Parasiti* culinam cibosque sectentur. & murium *qui* instar semper alienū rodant cibum. Sic enim Parasitus quidam apud Plautum in Captiu. de se sui que similibus: *Quasi mures semper edimus alienum cibum.*

Ἀλλοτριόφθοροι etiam vocantur, quibus dulce est aliena viuere quadra. Quin & ab iisdem Græcis prouerbiali verbo *μυσπολεῖν* dicuntur, quasi qui muris in morem cibi causa obambulent oberrentque, laboris omnino omnis & exercitationis impatientes. Quemadmo-

G dum

dum enim vultures triduo futura cadauera præsentiant, eoque aduolant: ita hi per longa locorum interualla cibos dapesque naribus sagacibus odorant, gressibusque concitatis ad illas aduolant.

Nundinis nuperis Francofurtensibus meminisse me vidisse circumforaneum seu præstigiatores quendam, vrsus secum deducen-tem, quem lōgo assuetum tempore ita informarat, vt velut conuiuia aut hospes sellulæ cuiquam tanquam mensæ affideret: à quo cum iste symboli solutionem exegisset, vrsus, profundo quasi somno depressus, caput subter mensam occultabat, & , grandibus licet verberibus impetitus, eo adduci nequibat, vt expergisceretur. Prolatis autem à circumforaneo, tacitoque murmure expressis verbis, quibus immunitatem à Symboli solutione dormitanti pollicitabatur, vrsus veluti rediuius è sopore assurgens caput lætus circumferebat, liberalitati que quasi gratias agebat.

Tanta scilicet vitii huius est frequentia, vt circulatores etiam, tonsores & funambuli istud taxent, atque in vrsu, animali isto apprime monstruoso, sceditatem istius ob oculos nobis ponant. Sed apage mihi sit ab honestis computatiunculis ista quorundam sordida tenacitas, quibus volupe est, alienis ex oculis genio suo indulgere, & semper ἀσυν-

Βάλυς esse. Apage, inquam, sint isti: cum
Commodius portetur onus, quod pondere nu-
tat

Æquo, & pari consistit æquilibrio.

O D A XIIX.

In eos, qui scandala iuuentuti exhibent.

N V C L E V S.

Scandala sunt vitanda;

TAm nunc iuuentus omnibus
Scelesta turgēt fraudibus,
Vitaq; turpitudine,
Vt non opus sit plu:ibus
Vel institutionibus,
Vel incitationibus,
Quibus, velut calcaribus,
Ad omne morum dedecus
Prono ferantur impetu.

Istud profecto dixerim,
Certoq; comprobauerim,
Hunc qui iuuentam turpia
Velit docere crimina,
Et exhibere scandala,
Vesti pediclos sordida;
Mænoq; lymphas addere,

Hic pediculos vesti pelliceæ addit.

*Puella, quæ decennium
Vix nata, multo nequior
Nunc est, vetus quam femina,
Annisq; multis obfita.
Puerq;, qui decennium
Vix natus, is scelestior
Est, quam tremens senecio,*

*Annisq; multis obsitus.
 Tanta iuuentus ad malum
 Velocitate cursitat!
 Tanta iuuentus ad bonum
 Tardatione reptitat!
 Atqui parentes plurimi
 Tam sese honestitudinis
 Obliuiosos exhibent,
 Ut scandalosa liberis
 Exempla dent quamplurima,
 Non verbulis solummodo,
 Factis sed obscenissimis,
 Turpissimisq; gestibus
 Ad impudicos incitent
 Actus, velutq; ducitent,
 Cum tempus ipsum sit tamen
 Rerum magister omnium,
 Tandemq; fontes indicent,
 Vnde extrahant infantulos;
 Causamq; monstret, succuba
 Cur insidentem tergori,
 Et vellicantem cristu'as,
 Gallina gallum portitet.*

NOTÆ.

VT gypsum aut argilla, dum est vda, in
 quamuis imaginem facile sequitur fin- I.
 gentis manum: ita rudes iuuentutis animi Pueri à te-
 facile in quamcunque, facilius autem, in de- neris statim
 terio. unguiculis
ad bonum

*sunt infor-
mandi.*

teriore partem, flectuntur. Nam, vt Ambrosius lib. 1. de viduis ait; *Vicina est lapsibus adolescentia. Quia variarum astus cupiditatum feruore calentis inflammatur etatis.* Mature igitur pueri à vitiis sunt arcendi, & ad virtutum studia adigendi; nec vel verbulo vel gestu remora scandalumue ipsis exhibendum. Quemadmodum enim sulphur subito ignem concipit: ita iuuentus facile ad omnis generis crimina perpetranda inflammatur.

Virgilii potius consilio locus dandus, qui 3. Georg. lib. tale suggerit:

*Tu quos ad studium, atque vsum formabis agre-
stem,*

*Iam vitulos hortare, viamq₃ insiste domandi,
Dum faciles animi iuuenum, dum mobilis etas.*

Sic Horat. 3. Carm. 24.

— *Et tenera nimis
Mentes asperioribus
Formanda studiis.*

Idem 1. Epist. 2.

*Fingit equum tenera docilem ceruice magister
Ire viam, quæ monstrat eques: venaticus ex quo
Tempore ceruinam pellem latrauit in aula,
Militat in syluis catulus, nunc imbibere puro
Pectore verba, puer, nunc te melioribus offer.
Quo semel est imbuta recens, seruabit odorem
Testa diu.*

Scene-

Seneca Oct.

Regenda magis est feruida adolescentia.

Deniq; Comicus Græcus:

Νέος πεφυκὼς πολλὰ ζῆναι μάθηται.

Annis iuuenta multa discito bona.

Iuuenalis Sat. 14.

*Nil dictu fœdum visusq; hæc limina tangat,
Intra qua puer est: procul hinc procul ite puella
Lenonum, & cantus pernoctantis parafiti.
Maxima debetur puero reuerentia, si quid
Turpe paras, nec tu pueri contemferis annos,
Sed peccaturo obsistat tibi filius infans.*

Verum deploranda quorundam locorum, II.
Consuetudo
quorundam
locorum pes-
sima.
ciuitatum præsertim, restat impia consuetudo, in quibus publica lupanaria, non dicam, tolerantur, sed conseruantur, & patronos habent acerrimos: Imo quibus publica theatra, immunitates & stipendia concessa sunt. Idque calua atque impia penitus ratiuncula, contra diuinas leges ipsumque Dei verbum è diametro pugnante; Vt nimirum, inquit, iuuentus egesto illic libidinis impetu peiora conari desistat. Sed ô scelus consuetudinis inextinguibile! Hocine est remouere scandala? Vide hac de re differentem Cornelium Agrippam de arte meretricia & lenonia.

Tu, quicumq; sapias,

Principiis obsta, sero medicina paratur,

Cum mala per longas inualuere moras:

Cum primis vero fuge scandala. Illæ namq;

calamitatum malorumq; omnium semina-
ria sunt, ac vitiorum fomenta: nam, vt Phi-
losophi aiunt, *paruus error in principio, maximus
in extremo esse consuevit*; & exigua scandali ali-
cuius exhibitio maximum sæpe peccatum
producit. Noui nobilem, qui sequens sym-
bolon insignibus suis inscriptum vsurpabat:
Ex parua flamma magnus ignis. Vere profecto!
Parua scilicet scandali scintilla sæpenumero
maximum calamitatum infelicitatumque
excitare solet incendium, quod vt in fauillis
adhuc restinguas, bis terq; moneo.

O D. A. XIX.

In futes rimarumq; plenas aniculas.

N V C L E V S.

*Quem diabolus veretur, anus adit
locum.*

SI non aberro, Cerberum
Vix futilis, loquacula,
Plenaq; rimis foemina
Malignitatem censeo
Aequare posse pessimam.
Hac ade si fors prodeat,
Omnes pererrat angulos,
Sibi q; querit garrula

Par hoc est anicularum garrularum.

*Dicacitate comparem.
 Quam nacta prolixissimam
 Orditur ore fabulam,
 Telamq; texit maximam:
 Quid Imperator egerit;
 Quid Pontifex sanciuerit;
 Quid Principes decreuerint;*

*Quid praeo verbi nupera
Pro concione dixerit;
Vt appetentes foenoris
Taxarit vsurarios,
Aliosue reprehenderit;
Quoties maritus proxima
De nocte se subegerit;
Vestres quot & subuculas
Sarcor sibi confecerit;
Et quid noui rumusculi
In balneis audiuerit;
Quid murmurando Iupiter
Iunoni in aurem dixerit;
Hæc illa nouit omnia,
Hæc illa fatur omnia,
Mendaciisq; plurima
Conglutinat mendacia,
Fraudesq; nectit fraudibus:
Probris deinde candidos
Conuiciatur pessimis,
Nullisq; quamuis optimis
Parcit scelestis mentibus,
Sed ore semper liuidum
Ensem nociuo gestitat.
O digna, cuius maximis,
Vagina pugnis vapulet!*

NOTÆ.

Garrulitas hic non solum anicularum, I.
 sed & aliorum omnium iure taxatur. Et *Garrulita-*
 id quidem merito. Nam, uti ait Euripides, *tis vitium*
turpe.

Αχαλίνων σφύγων τὸ τέλος δυστυχία.

Finis loquacitatis infortunium.

Sed & circumuagationes & discursatio- II.
 nes honestas mulieres omnino dedecent. *Discursatio*
Vxor, inquit Psaltes 127. *Pf. tua sicut vitis abun-* *nes an mu-*
dans in lateribus domus tue. Solent quidem ali- *lieres de-*
 quibus in locis vites in foribus domorum *ceant.*
 collocari: comparaturus autem viti vxorem
 honesti viri, non eam viti præ foribus existen-
 ti voluit comparare, hæc enim exposita est
 prætereuntibus, sed viti in lateribus domus
 constitutæ. Talis debet esse honesta mulier,
 non in foribus consistens, aut more ardelio-
 nis cuiusdam hinc inde per vicos & compi-
 ta discursans, sed in lateribus & secretis do-
 mus suæ. Et ob eandem causam Prouerb. 31.
 de muliere bona dicitur: *Considerauit semitas*
domus suæ, & panem otiosa non comedit. Non sci-
 licet considerauit plateas & vias ciuitatis,
 sed semitas domus suæ: has perambulat ho-
 nesti mulier, has considerat attente, has cal-
 cat prouide, ac prospicit, quid intra parietes
 domus suæ sibi agendum sit, & ideo panem
 otiosa

otiosa non comedit, sicut mulier facit vagabunda, quæ domi consistere nequit. Imitari scilicet honestam mulierculam decet exemplum Iudith, quæ secretum sibi cubiculum in superioribus domus suæ in sacris literis construxisse legitur, in quo clausa veluti morabatur. Non satis illi fuit, intra ianuas domus secretum cubiculum facere, sed in superiore & remotiore parte domus suæ illud construxit, & eo se recepit. Nimirum sancta erat, pia erat, casta erat: & mulier, quæ sancta, pia, casta esse cupit, hanc ipsius sanctitatem, pietatem & castitatem sectetur.

O. D A XX.

*In eos, qui multa in se expedienda suscipiunt
negotia.*

N V C L E V S.

Nemo potest Dominis simul inferuire
duobus.

A Estate binis indui
Subuculis, & vnico
Heris duobus tempore
Deferre velle munia,
Vnoq, ceruulos cane

Hic inter duas sellas corruit.

Audere binos insequi,
 Simulq; eundem laudibus
 Ornare nunc, nunc carpere;
 Inter duas hac sellulas
 Fecere labi plurimos.

Qui curiosus plurimis
 Sese ingerit negotiis,

Artesq;

Artesq; tractat plurimas,
 Est ille longe plurimis
 Subiectus infortuniis.
 Nam vel ferenda protinus
 Est impar ille sarcina,
 Vel si ferenda idoneus
 Sit ille forsā sarcina,
 Vtrinq; tandem muneris
 Vel accipit vilissimum,
 Nullumue prorsus pramiū;
 Instar catelli Æsopici,
 Qui carnis ore frustulum
 Gestans, aquasq; transmeans,
 Umbra sub vndis carnea
 Visa, volebat promere.
 Frustratus at qui spe sua
 Vtramq; carnem perdidit,
 Veram ac imaginariam.

Hoc ergo tu prudentior
 Memori reuolue pectore,
 Si sede qua sedes bona,
 Eritq; sedes commoda,
 Hac sede tu sede, nec hac
 Recede sede commoda.

NOTÆ.

1.
 Duplex ser-
 vitus ab-
 surda.

COMprobat sensum Odæ huius ipse no-
 ster Saluator Matth. 4. Nemo, inquit,
 potest duobus dominis seruire. Aut enim vnum odio
 ha-

*habebit, & alterum diliger, aut vnum sustinebit, &
alterum contemnet.*

Cuius sententiæ erat & Alexander Magnus, ad quem cum Darius Persarum rex legationem misisset, dimidiamque regni sui partem ei obtulisset, animo eam magnò repudiavit: *Mundus, inquit, non agnoscit duos Soles.* Infani igitur sunt, qui plurimis se immiscent muneribus atque negotiis, cum vix vni ali. cui recte & pro æquitate patesse queant.

Ergo qui sapis, Phocylidem audi:

Καὶ πρῶτον δὲ λέγειν, μὴ δὲ ἀντιπνεῖν ἀνέμοις.

II.

*Occasioni obtempera, & noli spirare contra
ventos.*

*Occasioni
seruiendum.*

Et Catonem lib. 2.

Rem tibi quam noris aptam dimittere noli,

Fronte capillata est, posthac occasio calua.

Et alterum item Poetam:

Si qua sede sedes, & erit tibi commoda sedes,

Illam sede sede, nec ab illa sede recede.

O D A XXI.

In procos, qui diuitias ambiunt.

N V C L E V S.

Virtus spectanda, non nummus.

Annis ab hinc prioribus,
Cum candor ille simplicis

Profunda hic verba promit.

Adhuc vigeret seculi,
 Si quis volebat nubere,
 Thorig, capere coniugem,
 Non copiam pecunia,
 Dotisue magnitudinem,
 Ambibat aut pulcre dinem,
 Sed castitatem foemine,

Quam

Quam fors amare cœperat,
Morumq₃ amor congruam
Spectabat elegantiam,
Vitaq₃ honestu^m dinem
Quod si bonis solummodo
Famaq₃ honesta pradiis
Isthac foret parentibus
Prognata, nil de cæteris
Bonis petebat amplius,
Non ara, non pecunias,
Non arua, dotes, pradia,
Vel postulabant talia.

Annis at his presentibus,
Cum candor ille simplicis
Exinctus alget seculi,
Si coniuga'em quispiam
Cupit subire lectulum,
Vim maximam pecunie,
Grandemq₃ dotis copiam
Plerunq₃ solui postulat,
Illudq₃ primum quarit at,
Diuesne sit, vel indiga,
Quam concupiscit, fœmina,
Si diues, illico accipit,
Suamq₃ dicit corculum,
Suamq₃ dicit ceruulam :
Si pauper, illam respuit,
Suamq₃ dicit nauseam,
Fœdamq₃ dicit simiam,
Non is senectam debilem,

Lipposq₃ non ocellulos,
 Non ille rugas podicis,
 Scabiemq₃ curat corporis,
 Non ille mucum narium,
 Sordesue spectat crurium,
 Sed totus à pecunia
 Dependet amens copia.
 Aurum senectam dimouet,
 Aurumq₃ lippas corrigit,
 Aurumq₃ rugas explicat,
 Aurumq₃ fœda perpolit,

NOTÆ.

I.

*Quomodo
 nubendum.*

MArtia, Catonis filia, cum rogaretur, cit-
 post amissum maritum denuo non nu-
 beret; respondit, *se non virum inuenire, qui ma-
 gis eam vellet, quam sua.* Quo dicto ostendere
 voluit, diuitias magis in vxoribus ducendis
 eligi solere, quam pudicitiam & morum ho-
 nestatem: ac multos non oculis, sed digitis
 vxores ducere. At quanta exinde sæpenumero
 eueniant incommoda, quid attinet com-
 memorare, cum res hoc ipsa cottidie com-
 probet? Ita nunc omnes istæ Euripidis ex
 Bellerophonte Senarios in ore ferunt, quos
 mutato genere ad fœminas transferre li-
 ceat:

II.

*Pecunia
 studium
 quam sit
 frequens.*

Sine me vocari pessimam, vt diues vocer.

Nemo an bona? sed an diues? omnes quaritant.

Non

*Non quare & unde? quid habeam, tantū rogant.
Vbiq₃ tanti quaq₃ quantum habuit fuit.*

Quid habere nobis turpe sit quaris? Nihil.

An diues, quarimus omnes, nemo an bona.

Aut diues opto viuere, aut pauper mori.

In eundem plane etiam sensum Phocylides:

*ἵππους δ' εὐχρίας διζέσας μὲν καὶ οἶκον,
παύρας δ' ὑψιτίους, ἀπὲρ σκυλάκων πανα-
γέλους.*

*γῆμαι δ' ὅτε ἀγαθὴν ἐρεθίσαιτο μὲν ἀφροσύνης.
εἰ δὲ γυνὴ κακὴν ἄνδρ' ἀπαναίεται ἀφνειὸν ὄντα.*

Hoc est:

Equos autem nobiles quarimus habere in domo,

Taurosq₃ alta ceruicis, & catulos venatorios.

*Ducere autem in uxorem malam scēminam con-
rendimus insipientes*

Neg₃ mulier malū virum renuit, si diues sit.

*Themistocles Atheniensis multo hac in
parte erat sapientior. Cum enim filiā suā
maxima cum dote pauperi cuidam, sed ho-
nesto tamen, iuueni elocasset, reprehensus
ob id ab amicis, Malo, inquit, generum, qui egeat
pecunia, quam pecuniam, quæ viro.*

III.

*Themisto-
clis sciunt
dictum.*

*Dignum denique notatu est istud Plauti
in Aulularia:*

Dummodo morata recte veniat, dotata est satis.

Ha sunt atq₃ alia multa in dotibus magnis

Incommoditates, sumtusq₃ intolerabiles:

Nam quæ indota est, ea in potestate est viri.

Dotata mactant & malo & damno viros.

*Laudant sapienter factum & consilio bono,
Opulentiores pauperiorum filias
Vt indotatas ducant.*

Lepidum Martialis ad Priscam epigramma addo:

*Vxorem quare locupletem ducere nolim,
Quaritis? vxori nubere nolo mea.*

*Inferior matrona suo sit, Prisca, marito:
Non aliter fiunt scemina virg₃ pares.*

O D A XXII.

In Grobianos inciuiles & agrestes.

N V C L E V S.

*Qui proficit in literis, & deficit in moribus,
plus deficit, quam proficit.*

EN vt micans diademate
Mollig₃ puluinario
Suis insidens superbiat!
Vt fastuosos ad latus
Ocellulos intorqueat.
Rostrum q₃ turgens stercore
Diducat & distorqueat,
Tum ~~ad~~ ^{ad} ~~ad~~ ^{ad} contortiles
In circulos recolligat!
Hac scilicet ciuilitas

+ Carol.
lum

Hic suam corolla cingit.

Illa est, & illa vrbalitas,
 Qua Grobiani plurimi,
 Et inficeti stipites,
 Ceu sus, nitescunt sordibus,
 Laudemq; censent maximam,
 Vitam suillam degere,
 Merdisq; se peruoluerunt,

Ructusq₃ fauce maximos
 Tanto sono protrudere,
 Vt, ore clauso, peruiso
 Dentes labascant impetu;
 Mox ventris illis insuper
 Tantos fragores addere,
 Vt: cœta bombis contremant.
 Quod si paratum forsitan
 Vocantur ad conuiuium,
 Culro in patellam prapete
 Præ cæteris mox inuolant,
 Lautasq₃ portiunculas
 Dextra rapace subtrahunt.
 Si quid cohæret dentibus,
 Laterecluso gutture,
 Culro reuellunt sordido,
 Spurcisq₃ figunt orbibus.
 Quid multa? nulla negligunt
 Obscenitatis crimina,
 Et sœde olentem debitis
 Cingunt suam corollulis.

NOTÆ.

Ciuilitati
 morum stu-
 dendum.

Ciuilitati morum diligenter studendum
 Cesse, omnes monent Ethici, viriq; alii e-
 ruditi. Certe, veteri adagio teste, qui proficit
 in literis & deficit in moribus, plus deficit quam pro-
 ficat. Vide Poema lepidum Poeta non illepidioris, cui
 titulus est GROBIANVS, iocis salibusq₃ vndiq₃ re-
 fer-

fertum. Nunc relictis sexcentis aliis, aliquot solummodo Nasonis ex lib. I. de arte amandi disticha, huc facientia, annectere libet.

Munditia placeant, fuscantur corpora campo :

Sit bene conueniens & sine laba toga.

Linguaq; nec rigeat, careant rubigine dentes :

Ne vagus in laxa pes tibi pelle natet.

Quid si precipiam, ne fuscet inertia dentes,

Oraq; suscepta mane lauentur aqua.

Nec male deformet rigidos tonsura capillos :

Sit coma, sit docta barba resecta manu.

Et nihil emineant, & sint sine sordibus ungues :

Inq; caua nullus stet tibi nare pilus.

Nec male odorati sit tristis anhelitus oris,

Nec ladat nares, virq; paterq; gregis.

Sint modici risus, paruaq; viringq; lacuna,

Et summos dentes ima labella tegant.

Nec sita perpetuo contendant ilia risu,

Sed leue nescio quid foemineumq; sonet.

Est & in incessu pars non temnenda decoris :

Allicit ignotos illa fugatq; viros.

Carpe cibos digitis : est certus gestus edendi,

Ora nec immunda tota perunge manu.

Ne coram mistas ceruæ sumfisse medullas,

Nec coram dentes perfricuisse probem.

Certa tibi à nobis dabitur mensura b. bendi :

Officium praestent mensq; pedesq; suum.

Iurgia precipue vino stimolata cauet,

Et nimium faciles ad fera bella manus.

*Occidit Euricion stulte data vina bibendo,
Aptior est dulci mensa merumq; ioco.
Vide quæ ibi multo plura sequuntur.*

O D A XXIII.

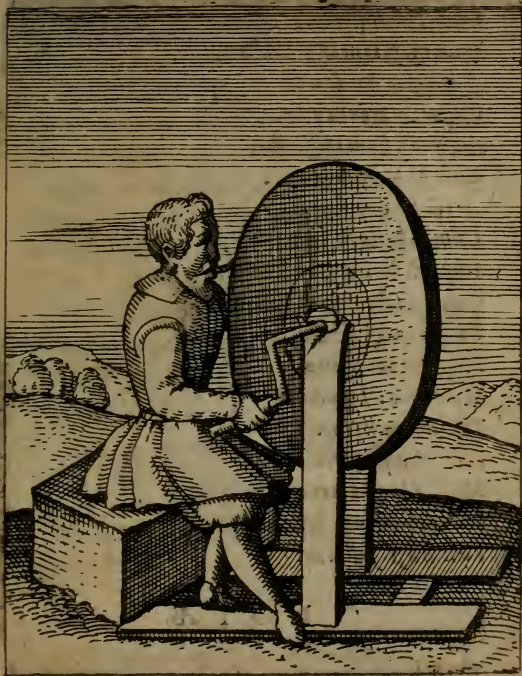
*In eos, qui magnificis titulis excogitandis
sunt ingeniosi.*

N V C L E V S.

Virtus, non titulus, clarum reddit.

VBiq; iam nunc gentium
Vagatur exul veritas,
Odiumq; seni it maximum,
Qui veritatem diligit:
Mellita sed qui verbula,
Fallace promit pectore,
Fellita cum sint spicula,
Et tela transfixoria,
Hic nunc vir est amabilis,
Totiq; mundo perplacet.
Ars ista nunc est optima,
Torquere verba subdole,
Polire belle, flectere
Et leuigare suauiter,
Ut dulciora dulcibus
Possint videri mellibus,
Quibus velut lethalibus
Effascinamur pestibus,

Leuia hic verbula expolit.

Quid maximos recenseam
 Titulos, quibus magnatibus
 Fastum creantes obstreperunt.
 Hic audit illustrissimus,
 Cum non tamen plus luceat,
 Fornace quam carbunculus.
 At ille praeclissimus,

Cum vix misellus infimo
 Emerferit de stercore.
 Hunc mentiuntur prouidentem,
 Qui nescit, hordeacea
 Quanti placent a veneat.
 Hic audit humanissimus,
 Cum sit Nerone sauior:
 At ille spectatissimus,
 Cum talpula sit cecior.
 Hunc dictitant amplissimum,
 Cum pectore angustissimus,
 Re, q, sit pressissimus
 Angustia domestica.
 Si vota fas est promere
 Tantum mihi superstitiū
 Vita relinqui postulem,
 Mihi ut liceret cernere,
 Fucata quorsum hæc deniq,
 Ventura sit fallacia!

NOTÆ.

I.
Assentato-
rum mores
qui.

EXhorum numero sunt, quos Alanus de
 complacentu naturæ palatinos canes, adula-
 tionis artifices, fabros laudis, figulos falsitatis nomi-
 nat.

Hi, inquit, sunt, qui magniloqua commendatio-
 nis tuba in diuitum auribus citharizant, qui medica
 adulationis fauos foras eructant, qui, ut emungant
 munera, caput diuitis oleo adulationis inungunt, præ-
 lato-

*latorum auribus puluinaria laudum subiiciunt, qui
ab eorum pallis aut fictitium puluerem excutiant,
aut vestem fictitie deplumant implumem.*

Sic Iuuenalis Satyr. 3.

*Quid, quod adulandi gens prudentissima laudat
Sermonem indocti, faciem deformis amisi,*

Et longum inualidi collum ceruicibus aquat

Herculis, Antaum procul à tellure tenentis.

Miratur vocem angustam, qua deterius nec

Ille sonat, quo mordetur gallina marito.

*At Petrarchæ illud dialog. 49. notandum:
Virtus vno seu potius nullo titulo contenta, ipsa sibi
est titulus. Et paulo post: Sapientia titulis non e-
get: per se ipsa clara est.*

O D A XXIV.

In Bibones, belluones & pergracatores.

N V C L E V S.

Temulentia fons scelerum.

N*unc ad bibones deuenit
Orationis series,
Qui per tabernas vrbium
Currunt, & ænopolia,
Exhauriuntq; pocula,
Perduntque patrimonia,
Cum forte nummus obuenit,*

Hic humorem amat & internum &
externum.

*Velociores ceruulis
Mox ad popinas aduolant,
Et hunc bibendo digerunt.
Quod si rei penuria
Forsan grauari coeperint,
Ad fœda valde crimina*

Scelerumq; lernam turpium
 Prono feruntur impetu:
 Latrocinantur, turgida
 Cultris secant marsupia,
 Manusq; furtis mancipant,
 Vel ostiatim postea
 Stipem vagantes quaritant,
 Morbusq; se miserrime
 Fingunt grauatos maximis.
 Pars crura nequam plurimis
 Ligata voluit fasciis,
 Claudosq; mentitur pedes,
 Quos, si ferat necessitas,
 Vix ceruulus celerrimis
 Aequare possit cursibus.
 Pars his adhuc sielestior
 Falsas subornat literas,
 Mendicatis quas vocant,
 His mentiuntur editas
 Ab igne clades maximas,
 Aed. q; flammis subrutas,
 Humore cum disfluxerint
 Liquore siue Bacchico.
 Quid non malorum subdole
 Excogitant fallacia?

C. Aed. q; flammis subrutas
 Humore cum disfluxerint.

NOTÆ.

DE bibacitate & ebrietate Augustinus ve-
 re: Ebrietas est flagitiorum omnium mater,

L.
 Ebrietas

quale quā-
 cul-

*tumq, sit
vitium.*

culparumque materia, radix criminum, origo vitiorum, turbatio capitis, subuersio sensus, tempestas lingue, procella corporis, naufragium castitatis, amissio temporis, insania voluntaria, ignominiosus languor, turpitudine morum, dedecus vite, honestatis infamia, animæ corruptela. Idem alibi: Ebrietas est blandus demon, dulce venenum, suaue peccatum, quam qui habet, seipsum non habet, quam qui facit, peccatum non facit, sed totum est peccatum. Petrus Rauennas: Ebrietas mater litium, furoris generatrix, petulantia magistra, hanc qui habet, homo non est, hanc qui habet, non peccatum facit, sed est ipse peccatum. Hac enim est rabies voluntaria, inuitatus hostis, illecebra honestatis, & pudoris iniuria.

Et quis omnia bibacitatis incommoda enarret? quæ non tantum terrenis, sed & cælicis spoliât bonis. Diogenes, videns hominis, vino deditissimi, ædes venales esse, ex ianux inscriptione: *Minime dubitabam, inquit, quod vini crapula excussa facile domum euomeret.* Plato, ut ab ebrietate discipulos suos detereretur, eos admonebat, ut se ebrios in speculo contemplarentur. Sic enim fore, ut, dum faciem suam furibundam & phrenetico similem intuerentur, in posterum ab isto vitio eo diligentius abstinerent. At nunc adeo inualuit temulentia & bibendi consuetudo, ut pugna quædam vehemens inter æmulos compotores inita videatur. Meminisse autem illos decebat Aristippi, qui iactanti cuidam,

dam, quod multum bibere posset, nec inebriaretur: *Quid*, inquit, *magni* narras, cum idem mulus quoque prestare possit? Vel Demosthenis, qui, cum Philocrates & Aeschines, Atheniensium legati ad Philippum Macedoniæ regem, domum reuersi, regem eo nomine laudarent, quod strenue bibisset; *Hanc*, inquit, *virtutem* cum sponsia habet communem.

O D A XXV.

In πλυπραγμοσύνην & superuacaneas quorundam curas.

N V C L E V S.

Spartam orna propriam.

Negotiū qui plurimis
Se miscet, atque suscipit
Maiora, quam quæ propriis
Sufferre possit viribus,
Et qui superuacaneis
Distringitur laboribus
Aliena curans munia,
Ne stultus ille maximus,
Seisusque prorsus impotens

Nec stultus ille maximus
Sensu & prorsus impotens
Dignus.

Hic grandia sentit & loquitur.

Dignusq; qui nequissimo
Accenseatur ordini.

Hi, quantum opum Venetiis

Fretum per Adriaticum

Ex Insulis acceſſerit,

Norunt ad vnguem; Pontifex

Quas nuper indulgentias,

Portam recludens auream
 D. uiserit plebecula:
 Quot Imperator copias
 Conduxerit stipendio;
 Vel quorsum easdem miserit,
 Quot interemtis pralio
 Hostes cruento fuderit:
 Quid actitet rex Gallia,
 Quid moliatur Suecia,
 Hispania, Polonia,
 Quid Danus, aut quid Moscicus,
 Quid Imperator Turcicus
 Byzantii decreuerit,
 Quid sanxerint septem uiri
 In nuperis conuentibus,
 Quot ciuitates libera
 Pecunias collegerint,
 Vel quorsum eas impenderint,
 Scrutantur intensissime,
 Laboriose queritant;
 Quibus foret consultius
 Multo, magisq, commodum,
 Si prouiderent propriis
 Domi suae negotiis.

N O T Æ.

CONgruo admodum vocabulo eos, qui, neglectis propriis, alienis iisque captum & conditionem suam excedentibus curis se
 I distor-

I.
 Αλλοτρίο-
 επισηπία
 quæ sit.

distorquent ac distringunt, ἄλλοτεῖσι πικροπείῃ
Græci dicunt, quod inspectionem super a-
liena negotia sibi sumant. De quibus in Sti-
cho Plautus:

*Sed curiosi sunt hic quamplures mali,
Alienas res qui curant studio maximo,
Quibus ipsis nulla est res, quam procurent, sua.*

II.

*Sparta pro-
pria est ex-
ornanda.*

Verum abeant isti πολυπράγματοι, & nasu-
tuli, Spartamque suam propriam, quam nacti
sunt, exornare discant. Scilicet in suis ipso-
rum domibus videbunt omnia

In peius ruere & retro sublapsa referri.

Habebunt igitur abunde, quod in se ipsis
emendent, corrigant, sanent. Noui virum ap-
prime eruditum, cuius Symbolon est: ΤΕ-
CΥΜ Η ΑΒΙΤΑ. Fortassis ad imitationem
Poetæ:

Tecū habita & noris quam sit tibi curta suppellex.

Quid, quæso, accommodatius in hunc
sensum poterat dici? Suo scilicet quemque
se metiri modulo ac pede par est. Sed prope-
ro & vela portum versus tendo.

O D A XXVI.

In subdolos & fallaces mercatores.

N V C L E V S.

Laudat venales, qui vult extrudere, merces,

Qui fraude non va ferrima
Mirisq; strategematis

Nostro

Decipulam hic lardo perungit.

Neſtro antecellunt ſeculo,
 Velut pice harent muſculi,
 Et vix queunt emergere.
 Qui mella miſcent fellibus,
 Gratum veneno pharmacum,
 Muriâ piperi ſtercora,
 Formamq; poſſunt omnibus

*Speciosiore affingere,
 Ceu venditores plurimi
 Nouere nundinarii,
 Qui, cum superne splendida
 Et pulcra mercimonia
 Sub fraude collocauerint,
 Subtus recondunt pessima,
 Ocellulis non obuia
 Ementium, atq; vacceo
 Vix estimanda stercore,
 In orbe sunt potissimi,
 Primasq; sedes occupant.*

*Si quid vetustate oblitum,
 Antiquitate marcidum
 Conspexerint nequissimi,
 Coloribus mox oblitum
 Recentibus consarciunt,
 Nouisq; miscent mercibus,
 Modosq; fingunt plurimos,
 Quibus scelesti ementium
 Exhaustiant crumenulas.*

*At quantulum iste venditor
 A fure censes differat?
 Certe videtur admodum
 Discrimen esse paruulum.
 Ab hoc cavere quis sibi
 Potest, ab illo vix potest.*

NOTE.

N O T Æ.

VIdetur quæ de mercatorum ac institutorum moribus supra ad odam 16. adnotauimus, quæ & huc quam commodissime quadrant. *Est quidem mercatura, secundum Aristotelem lib. I. Polit. per se non vitiosa, licet habeat turpitudinem. Ideoque licita est, si fit ad finem honestum vel necessarium, id est, si negotiator lucretur moderate, scilicet vel ad sua familia sustentationem, vel pauperum, vel communis. At ubi saltem turpis lucri gratia exercetur, ad decipiendos homines, execranda est omnibusq; diris deuouenda.*

I.

*Mercatura
an sit licita.*

Apud Thebanos lex fuit, quæ vetuit τοῖς δέκα καὶ ἑπτὰ μὴ ἀποσχισθῆναι τῆς ἀρχῆς μὴ μετέχειν ἀρχῆς; id est, eum qui decem annis a commerciis non abstinisset, remoueri a gubernatione. Causa non est vna. Primum, quia consuetudine & inclinatione sunt auari, ideoque facile publicam rem in suam vertunt vtilitatem. Secundo, quia parum magnanimi aut splendidi, atque vt Aristotelis verba vsurpem, ἀγενὴς ὁ τοιοῦτος βίος καὶ πρὸς ἀρετὴν ὑπεραντίος, id est, Parum generosa est hac ratio vite, & virtuti aduersa. Tertio, quia fallaces sunt & dolosi vt plurimum. Quarto deniq; quia in publica persona auctoritatem id minuit, & vt Liuius ait, *quæstus omnis indecorus Patribus est visus.*

II.

*Mercatores
ad gubernationem non
sunt admo-
uendi.*

7. Polit. c. 9.

lib. 2 I.

III.

Mercato-

Si mercatorum naturam atque mores penitus

rum mores
quales.

nitius excutiamus, passim peculiare illis esse animaduertemus, mentiri, peierare, fallere: nulla illis lucrandi ratio turpis: ita omnis eorum vita, omne studium ad quæstus, ad lucra, ad vsuras adornata est, vt dies noctesque id vnice operam dent, quomodo multos pecuniarum cumulos coacervare, perque fas nefasque corradere possint. Etenim, si Augustino credimus, *nulli sine fraude dicescunt: lucrum habere nemo poterit, nisi fraudem fecerit.* Ideo mercator

—— plenius aquo

Laudat venales, quas vult extrudere, merces.

Et, consentiente alio,

Periurata suo postponit numina lucro

Mercator, Stygiis non nisi dignus aquis.

Emit hic, vendit ille, portat hic, ille aspirat, hic creditor, ille debitor, hic soluit, ille recipit, alter rationes scribit: omnes autem peierant, fraudant, fallunt, nec animæ, nec corporis, nec fortunæ periculum verentur, modo lucrum sperent: non cognationes, non affinitates, non consanguinitates respiciunt, sed, secundum Poetam

—— *amicitias vtilitate colunt.*

Nullis laboribus parcunt, nullis molestiis absterrentur, sed veluti extra mentis vsum constituti omnes orbis angulos cum summo vitæ & fortunæ periculo perreptant ac peruagantur. Imo, quod Horatius ait,

Impi-

Impiger extremos currit mercator ad Indos,

Per mare pauperiem fugiens, per saxa, per ignes.

Quis vero fraudes omnes percenseat, quibus mercatores utuntur in lana, lino, serico, panno, gemmis, aromatibus, cera, oleo, vino, frumento, equis, aliisque animalibus, denique in omnium mercium genere? Quis monopolia enumeret, quibus non tantum totas ciuitates, sed & regna exhaustiunt? Quis satis vituperet fugas istorum, qui non raro ingenti ære alieno cōsarcinato, constituto alibi domicilio, inde vero prostituta fide, verso solo, profugi, & sero aut nunquam redeunt, creditores fraudant, & ad desperationem ac laqueum adigunt? Ipsi sunt qui chirographis & obligationibus implicant & explicant ciues, debitorumque adeo profundas figunt radices, ut euelli deinde nequeant, sed veluti in gyrū pullulantes, & ex debitis debita germinantes vrbes earumque incolas suffocant & euertunt, omnemque substantiam inexplebilibus quasi faucibus glutunt atque deuorant. Ut paucis dicam; omne eorum institutum non nisi mendacia, fuci, sermonum nebulæ, fraudes, furta, expilationes, insidiæ, & imposturæ manifestæ.

Hinc Græci mercatores nequaquam intra vrbes recipiebant, sed ut ciues à periculi suspicione essent immunes, à pomæriis non longe forum venalium statuebant. Pleraqueque aliæ gentes mercatores ad se accedere prohi-

buerunt, quod mores deprauarent. Ideoque Plato eos vituperat, quod optimos inquinēt mores, & in bene constituta Republ. lege cauendum censet, ne externarum gentium delitiæ in urbem comportentur, ac ne quis è ciuibus, minor quadraginta annis, peregre proficiſcatur, mercaturæ exercendæ gratia, exteri autem ad suos remittantur, eo quod istiusmodi hominum contagiis ciuium mores, facile in peius possint mutari, vel etiam omnino depruari. Notatu dignum est monitum Augustini, quod Mercatori suggerit: vbi istud addidero, ad vltiora transibo. Ecce, inquit, *Diabolus proposuit lucrum, & mutuauit ad fraudem: lucrum habere non poteris, nisi fraudem feceris: sed lucrum esca est, fraus laqueus: sic attende escam, vt videas & laqueum, quia lucrum habere non poteris, nisi fraudem feceris: fraudem autem si feceris, capieris.*

O D A XXVII.

In desperata malitia adolescentes.

N V C L E V S.

Aethiopem lauat, qui desperatæ nequitiae puerum emendandum suscipit.

V Mbra caballus virgulæ
Poteſt domari nobilis,

Aquam hic in puteum infundit,

Ignobilis calcaribus
 Petitus atq; grandibus
 Vix concitatur fustibus,
 Sic & puellus nobili
 Bonaq; praestans indole
 Verbis locum monentibus
 Relinquit: at qui degener

Nec verbulo, nec verbere
Potest acerbo corrigi,
Omnisq₃ diligentia
Et omnis emendatio
Consumitur frustranee,
Oleum ac opella perditur,
Fontiq₃ lymphæ infunditur.
Nullus potest hortatibus,
Nullusq₃ suasionibus
A prauitatis insita
Oestro scelestus reprimi.
Qualis puer, talis senex,
Vt oua sunt, sic sunt aues,
Quam scilicet semel viam
Calcauerit nequissimus,
Vix hanc deinceps deferet,
Nec vel minis, vel ictibus,
Blandisue sponsonibus,
Posthac ab huius semita
Poterit reuelli gressibus:
Donec cruento carnifex
Affligat istum præmio,
Longamq₃ faxit literam,
Vel curtio rem palmula
Reddat, rota vel enecet.
Nam qui parentum despicit,
Et Pædagogi munia,
Non is (michi crede) alterum
Vita meretur exitum.

N O T Æ.

AD hanc odam vide quæ paulo prius ad *Liberos in*
 18. adnotaui. Hic vnum atque alterum *parentes*
 saltem Poetæ monitum addam, de cultu & *quales esse*
 obseruantia parentum, quam illis liberi de- *deceat.*
 bent.

Euripides in Herc.

Nihil est tam honorificum liberis,

Quam bono & honesto genitore esse natos,

Et debitum honorem parentibus offerre.

Nihil est genitrici sua prole suauius.

Amate matrem, ô liberi! Non enim est amor.

Vllus huiusmodi, & qui suauius ametur.

Plautus in Trinummis:

Feceris par tuis ceteris factis, patrem

Tuum si percoles per pietatem.

Comicus Græcus:

βέλτε θνείς πρὸ παντὸς ἐν πρώτῳ ἵχαν.

Tibi sunt parentes primo honorandi loco.

ἑλπιζε, πρώτῳ τὰς θνείς, πρῶτον καλῶς.

Colens parentes lata speres omnia.

Euripides:

Quisquis in vita sua parentes colit,

Hic & viuus & defunctus diis charus est.

Timocles:

Quicumq; patrem timet ac reueretur,

Hic in bonum ciuem euadet procul dubio,

Et hostibus incommodare poterit.

Orpheus:

*Iupiter inspicit illos, qui colunt iura parentum,
Et qui negligunt præ animi impudentia.
Ac illis quidem benignus & mitis bona largitur;
His vero insensus indignatur per furias.
Sunt enim vehementes in terra parentum furia.*

O D A XXIIIX.

In eos, qui maiora viribus suis suscipiunt, & qui neglectis preciosis vilia quarunt.

N V C L E V S.

*Plumbum auro præfert, qui terrena
cœlicis.*

Q*ui talibus se pragrauat
Negotiorum molibus,
Quibus sit impar viribus:
Vel qui relictis cœlicis
Terrena quarit commoda,
Opesq; temporaneas,
Vanas, caducas, fluxiles,
Bis ille stultus inuium
Frangit nuces per sacculum,
Nec delitentem intrinsecus
Attingit ore nucleum.
Æterna vita nucleus,*

Terre-

Hic per saccum nuces frangit.

Terrena vita est sacculus.
 Hunc sacculum conuellimus,
 Mordemus ore, volumus,
 Noctes diesq; mandimus,
 Sed nucleum non tangimus.
 Seclamur umbram luminis:
 Sed lumen ipsum spernimus.

Os dentibus corrodimus:
 Carnis medullam temnimus.
 Quis non furorem pessimum
 Miretur atq; insaniam?

Sed & sacratae virgines
 Vel omnium potissimum
 Hunc pertinent ad ordinem,
 Quae castitatem vouerant
 Deo perennem maximo,
 Sed omnibus sunt interim
 Scortationis obuiæ
 Libidinisq; motibus,
 Fortassis iras hostico
 In me fouebunt pectore,
 Quod tam pudenda virgines
 In sede collocauerim:
 At rideo. Nam sapius
 Dignum est parellæ operculum.

NOTÆ.

SI alicui optionem dares inter aurum & Plumbum, iuberēsque, vtrum ex illis vellet, sumere; ille autem spreto neglectoque auro acciperet plumbum, nonne illum stultissimum esse dicerēs? Vtique. O insana ergo & delira mundi studia, qui neglectis bonis cœlestibus, præ quibus aurum sordere videri possit, terrenis, quæ nil nisi stercore, & si quæ illis viliora, sunt, inhiat. Recte Audoe-nus:

Terrena cœlestibus non sunt præferenda.

Desideret mores, si viueret, Heraclitus,

Nostraq, rideret tempora Democritus.

Quanquam ad ridendum curas & inania mundi

Splenis Democritus non satis vnus habet.

Ad casus hominum lacrymarum more rigandos,

Heraclite, oculi non satis ambo tui.

Alludit huc flosculus 98. Hortuli mei Anthologicomelici, quem lubet addere:

Vix bona perdurant ocu'i terrestria nictum,

Collata aternis quæ sine fine, bonis.

Illa indefessis conatibus atq, labore

Quarimus Herculeo: Cœlica respuimus.

O more; reprobos! O inertia pectora! gemmis

Quæ sibi neglectis stercora fœda legunt.

Si animam, inquit Chrysostomus de recuper. laps. negligamus, nec corpus saluare poterimus.

Animam igitur omnium curret primam, qui corpus saluari cupit.

O D A XXIX.

In eos, qui prudentiores sibi ipso Deo videntur.

N V C L E V S.

Ouum præ gallina vult sapere:

S*ed nec Deum ter optimum*
Ter maximumq, pessimus

Homum-

Hicin cœlo os suum ponit.

Homuncionūm præterit
 Furor, nec absq̃ scommatis
 Sinit hunc abire liberum,
 Sed vel caillis obruit,
 Vel impetuum morsibus
 Conuittatur, corrigit,
 Taxat, refutat, increpat:

Hic imbrium vult copiam,
 Hic siccitatem postulat;
 Huic solis aestus carpitur,
 At frigus illi displicet:
 Austri ille status expetit,
 Notum sed ille suspicit,
 Et nemo non prudentior
 Ipso videri vult Deo,
 Quod si veniret cœlitus
 Ad nos Deus iustissimus,
 Hæc cogeretur singula
 Nobis magistris discere,
 Scholasq; nostras visere.
 Sed prob nescandam insaniam,
 Nescanda prob piacula!
 Audere nequam possumus,
 Qui nescit haram verrere,
 Vel coobleare effingere,
 Deum docere maximum,
 Qui nil nisi est prudentia,
 Cuius potestas emicat
 Per vasta mundi climata;
 Quiq; omnium scit optime,
 Quæ tempori cui libet
 Par aeris sit qualitas,
 Et pro sua sapientia
 Recte gubernat omnia.

N O T Æ.

AXioma à Christo ipso prolatum est Mat.
 IO. *Non est discipulus supra magistrum, nec
 seruus super dominum suum.* De iure docet Sal-
 uator. De facto autem quid fiat, præsens do-
 cet oda. Quis non quotidianas, imo mo-
 mentaneas plurimorum hominum audit
 querelas? cuius aures non feriunt? Huic Sol
 nimio suo calore est molestus, ille frigus do-
 let: Hic imbrem, qui arua prædiaque sua fru-
 mentis obsita irriget, exposcit: ille iter ali-
 quod aggrediens imbrem modis omnibus
 auersatur, siccitatemque postulat. Hæc viti-
 bus tempestas, illa hordeo, ista tritico, hæc
 gramini non satis conueniens reprehenditur.
Quid multa? Quot homines, tot sententia. Sed
 quid de illis dicam, qui imperscrutabiles di-
 uinæ sapientiæ abyssos insulsis suis mentibus
 rimantes non verentur iniustitiæ atque ini-
 quitatis Deum arguere? modo hanc modo
 illam eius actionem cauillantes, cur proto-
 plastos homines labi permiserit, cur pauci ad-
 modum æternæ vitæ fiant participes, cur e-
 contra maxima impiorum multitudo in cruci-
 atus infernales, perpetuo verme discrucia-
 da, præcipitetur, cur non statim omnium præ-
 cibus satisfaciat, cur cæco huic visum, surdo
 isti auditum. dementi mentem, pauperi diui-
 tias,

tias, deformi pulcritudinem, ægro sanitatem
 non restituat. Hæc & similia curiosi nasutuli-
 que isti homunciones mirantur, non solum
 autem mirantur, verum etiã reprehendunt.
 Sed ô vecordes! ô insanos! Qui freta, qui ter-
 ras, qui regit astra, Deus cur non pro lubitu
 suo creaturas suas moderetur? quis tempe-
 statem ab ipso effectam, quis pluuias ab illo
 immittas, quis solis splendorem, quis tonitrua
 culpēt, cum ipse solus omnium optime no-
 uerit, quando his omnibus sit opus?

Qui suo bono sapit, cum Boet. Deum sa-
 pientissimum sic potius affetur:

*O stelliferi conditor orbis,
 Qui perpetuo nixus solio
 Rapido calum turbine versas,
 Legemq; pati sidera cogis, &c.
 Tu frondis flua frigore blumæ
 Stringis lucem breuiore mora.
 Tu cum fervida venerit æstas,
 Agiles noctis diuidis horas.
 Tua vis varium temperat annum;
 Vt quas Borea spiritus aufert,
 Renehat mitis Zephyrus, frondes &c.
 Nihil antiqua lege solutum
 Linqvis propria stationis opus
 Omnia certo sine gubernas.*

Hæc verba posteriora, pii hominis ani-
 mum, priora illa nebulonis indicant.

O D A XXX.

In eos, qui occasionem peccatis suppeditant.

N V C L E V S.

Vitanda non solum mala, sed &
malorum occasio.

Non est malum solummodo,
Paulo monente Apostolo,

Nisi cauendum sedulo,

Sed & malorum occasio.

Qui non videri publicus

Vu ænopola postibus

Hele ram reuclle pendulam,

Notumq; fiet omnibus,

Nullum tuis in adibus

Venale vinum porrigi.

Qui sur videri non cupis

Facto, nec esto gestibus,

Vagoq; non ocellulos

Ad furia circumfer tuos.

Vin' haud vocere adultera?

Adultera subterfuge

Gestus, & haud libidini

Occasionem suggere.

Tales enim quamplurima

Hederam hic suspendit.

In orbe dantur foemina,
 Quarum licet fœdas nates
 Senilis aret rugula,
 Tamen priorum fuitles
 Meminere quando criminum,
 Nouo resultant gaudio,
 Et blanda delectatio

*Titillat in præcordiis,
Et ad patranda talia
Iuenculas foemellulas
Sermone blando concitant.
Peccata nobis scilicet
Possent cauere plurima,
Si præstituta criminum
Præcideretur ansula.*

N O T Æ.

QVi cum hoste pugnam init, omni ex parte armatum incedere oportet. Nam si vel vnica ex parte fuerit inermis, ob id mortis periculo expositus erit. Finxerunt olim Poetæ Achillem in lacu Stygio lotum fuisse, & solas pedum illius plantas aquas illas non attigisse, vnde totum eius corpus ita forte ac validum fuisse dicebant, vt nullo modo vinci, nec feriri ad mortem posset. Per plantam vero pedis vulneratus obiit: quo significare voluerunt, nullam prorsus inermem partem hosti exponendam esse. Idipsum & de bello spirituali dicendum est, quando cum diabolo, carne, ac mundo bellum gerimus. Curandum igitur valde nobis est, ne minimum quidem locum hostibus demus, quo vulnus infligere nobis possit. Quod quidem fiet, si passionibus omnes moderati fuerimus: Si vero vnicus affectus immoderatus, siue avaritiæ, siue ambitionis, siue gulæ, siue inuidiæ, remanserit, quamuis reliquos omnes iam rationi sub-

subdiderimus, inde nobis mortem adsciscemus. Idem n. profecto de occasionibus, quod de passionib. dicendum est: nam licet cunctis occasionib. clauferis cordis ostium, si vni tantum occasionei rimulam aperueris, ea peribis: cunctas igitur occasiones vitare omni studio debes, vt salueris. Ideo Christus Matt. 5. Paralyticum, pristinae sanitati restitutū, iubet tollere secum lectulum suum. Lectulus ille symbolum est earum rerum, circa quas peccatū, quod libet, versatur, in quib. perdit homines tam diu iacent, quādiu illi peccato adhærēt. Auarus videlicet in pecuniis, superbus in honoribus & dignitatibus, libidinosus in delitiis, conuiuiis, impudicisque sermonibus: ac deniq; quælibet occasio peccandi est, velut lectulus quidam, in quo semel ac iterum peccatores recumbunt. Hanc ergo vult Christus illū à se amouere, qui ad animi sanitatem restitutus est. Sic Plutarch. refert, Lycurgū Spartiarum legislatorem sanxisse, omnes vineas, quæ in regno Lacedæmonia plantatae fuerant, eradicari, eo quod Spartiatæ potationibus & ebrietatib. nimis vacarent. An prudenter ita sanxerit, nolo hic diiudicare: certe intentio principis huius laude dignissima est, q. reipubl. ab usum & malū videns, non solum malū ipsum emendare curauit, sed etiā occasiones malorū. Si profan⁹ hoc princeps fecit,

quid Christianis nostris hac in parte agendum, ipsi videre poterunt. Vt paucis dicam, qui sapis, iuxta Poetæ illud,

*Principiis obsta: sero medicina paratur,
Cum mala per longas inualuere moras.*

ODA XXXI.

*In eos, qui in se ipsos sunt iniuriosi, sibiq, ipse
malum creant.*

NVCLEVS.

Inimicus sibi, amicus nemini.

Volucris obscenissima
Est, omniumq, pessima,
Merda solet quæ proprium
Contaminare nidulum.
Sic ille nequam est pessimus,
Qui laudis immemor suæ,
Suiq, prorsus nominis
Oblitus, in famam irruit
Iniuriosus propriam.
Nam qui sibi haud pepercerit,
Vt iste parcet alteri?
Sic qui parentes liuido
Suggillat ore proprios,
Et qui maligne proprium

Volucris hæc proprium stercore con-
spurcat nidum.

Cenuitiatur principem,
Suaque prodit patriam:
Et qui marita propria,
Et qua mariti proprii
Secreta pandit crimina
Sic qui laboris compares,

Pariliq₃ iunctos munere
 Probris laceſſit turpibus,
 Horumq₃ nauos publica
 Pro concione prædicat:
 Nam illies nequiſſimus
 Ille eſt, homoq₃ peſſimus,
 Et non minore perditus
 Obſcœnitate furciſer,
 Quam quæ volucris proprium
 Solet cacare in nidulum.

NOTÆ.

I.

Quisq₃ ſibi
 eſt proxi-
 mus.

Vetus eſt verbum: *Proximus ſum* egomet mi-
 hi. Contra qui in ſeipſos ſunt iniurioſi,
 quomodo in alios poterunt eſſe æqui? Hinc
 Periandri monitum: *σεαυτὸν μὴ ἀμέλει*. Id eſt: *Te*
ipſum ne negligas. Et Menandri iſte Senarius:

ἑαυτὸν δ' ἑδ εἰς ὀμνολογεῖ κακῆς ῥῆν.

Seipſum nullus fatetur eſſe malum.

Proinde ſi nemo in ſeipſum eſt acerbus, nec
 in amicum erit. Nam hæc amoris eſt natura
 in Philoſophicis: *Amicus meus alter ego*: Vnde
 cum Alexander Magnus ſocium ſecum ami-
 cum quendam deferens ad viſitandam regi-
 nam Aſiæ pergeret, & illa amicum Alexandri
 ipſum Alexandrum eſſe cenſens, Alexandri
 honores illi tribuiſſet, erroremque ſuum de-
 prehendens erubuiſſet; *Bene*, inquit Alexan-
 der

der, factum est: nam & hic Alexander est. O rege dignam vocem! Ideo enim, ait Chrysostom. hom. 24. in I. ad Cor. autor ipse rerum Deus iam olim à principio sexcenta commentus est, quibus caritatem in proximos nobis inculcarer. Primum caput vnum omnibus dedit ipsum Adam; cur enim è terra non sumus, vt ad concordiam flecteret nos: nam si nunc, quia locis dissidemus, alienos nos inuicem putamus, si generis nostri duo principia extitissent, quid esset? Et ob hanc causam nec mulierem ex terra fecit, sed ex costa viri, vt, quia eiusedem substantia sumus, in vnum perducamur, & ex horum procreatione multi nascuntur affectionis modi: hunc, quia frater, amamus, hanc quod sit mater, illam, quia nutrix, hunc quia filius, illum, quia nepos, & illum, quia pronepos, hanc quia filia, illam, quia neptis, hunc, quia frater, illum, quia ex fratre nepos, hanc, quia soror, illam, quia ex sorore neptis, &c. Quorum ergo ex numero istum esse censebis, qui non solum in amicos, socios, coniuges, liberos, verum & in se ipsos iniuriosi esse non verentur?

Isti autem profecto in extremo nequitiae gradu constituti sunt, qui, si quos in parentibus suis defectus viderint, tanta sunt impudentia præditi, vt non vereantur, publice illos apud alios traducere, modisque omnibus adlaborent, quo publicæ illos famæ atque infamiæ exponant. Quod vbi effecerint, mirum quam tripudiant, quam

II.

Amoris inuentiua quæ

III.

Quorundam in parentes impietas quantal.

quam lætantur, quam, re quasi bene gesta, gestiunt! Sed quid aliud quæso agunt, quam quod se ipsos omnium ludibrio atque fabulæ exponunt? Imo duplex inde ad istos recidit incommodum. Dum enim parentes taxant, se ipsos etiam taxant, cum pater & filius vna eademque censeantur persona. Iniurius igitur in patrem in se ipsum simul iniurius est. Accedit huc, quod ratio dictitat, illos scelestissimos esse, qui parentum sese proditores exhibent. Hinc altera & turpior multo infamia in ipsos redundat. Ut paucis dicam, parricidæ sunt isti nebulones. Etenim, crede mihi si tantum possent factis, quantum audent verbis, vita profecto parentum præsentissimo periculo esset exposita. Sed pergo ad Odam sequentem.

O D A XXXII.

In Confessiones quorundam sceleratorum hominum.

N V C L E V S.

Qualis confessio, talis absolutio.

NEquum reductos hætenus
In ordinem recensui,

Suamq;

Nequam hic confessionem facit.

Suamq; sedem singulis
 Pro dignitate debitam
 Ascriptitasse me puto :
 At nunc eorum in publicum
 Confessiones proferam.
 Quibus parrata nuncians
 Delicta confessorio.

Sicri-

*Si crimen, aiunt, forsitan
Quoddam patraui, vel scelus,
Quod vix tamen putauerim,
Culpam remittas, obsecro,
Et absolutum crimine
Reddas piorum cœtui.
O confitentem pessimum,
Hominemq; peruersissimum!
An vero adhuc tecum ambigis,
Num fœda perpetraveris,
Sceleste nequam, crimina?
Quem tanta lerna criminum
Contaminauit turpium,
Et sordidatum pessima
Contagione perdidit.
Iustus dietim septies
Delinquit, at tu furcifer
Quot per diem piacula
Committis atrocissima?
Quæ qui notare gestiât,
Notare stellas audeat.
Si confiteri crimina
Vereris, heus cur talia
Ausu patrare sapius
Non erubescis perfido?
Cauere fumum qui cupis;
Flammam caue vel supprime:
Est flamma fumo proxima.*

N O T Æ.

DE vsu & necessitate confessionum elegans est Epigramma Iacobi Billii in Anthol. sacra, quod adscribere liber:

Cum quadam immodicum fundit pars agra cruorem

Vt medeare malo, vena secanda tibi est.

Sic tibi cum celerem minitantur crimina mortem,

Numini inq̃ tuum iam cadit ira caput:

Te ferias, tuaq̃ in te ipsum deficiat ira:

Sic etenim magni concider ira Dei.

Nam sese excusat, quicumq̃ accusat: inultum

Et finit hunc, qui se non finit, esse Deus.

Quid. Metamorph. lib. 10. fab. 9.

Numen confessis aliquod patet.

Isidorus lib. 1. cap. 12. Confessio, inquit, sanat, confessio iustificat, confessio peccatis veniam donat. Omnis spes in confessione consistit. In confessione locus misericordiae est. Nulla tam grauis est culpa, quae per confessionem non habeat veniam.

Seneca lib. de moribus: Vbi est confessio, ibi remissio. Idem ad Luc. epist. 28. Initium est salutis, notitia peccati. Nam qui peccare se nescit, corrigi non vult. Ideo quantum potes, te ipsum coargue, inquire in te, accusatoris primum partibus fungere, deinde iudicis, nouissime deprecatoris.

Ori-

Origenes: Sicut ii, qui habent intus inlufam
 escam indigestam, aut humoris vel phlegmatis sto-
 macho grauitur & moleste imminencia, si vomuerint,
 releuantur: ita etiam hi, qui peccauerunt, siquidem
 occultant & retinent intra se peccatum, intrinsecus
 vrgentur, & propemodum suffocantur à phlegmate,
 vel humore peccati: si autem ipse sui accusator fiat,
 dum accusat semetipsum & confitetur, simul euomit
 & delictum, atq; omnem morbi digerit causam. In
 Psalm. 37. hom. 2.

O D A XXXIII.

In perditos & desperabundos homines.

N V C L E V S.

Desperatio certa mors est. [Ambros. super
 Luc. lib. 2.]

Qui damoni se deuouet,
 In propriumq; mancipat
 Velut istius peculium,
 Si sors sinistra forsitan
 Affligat aut arumnula,
 Nebulone quouis nequior
 Ille est, & artus nexibus
 Cauda ligatus inferi
 Videtur esse Cerberi.

Si pau-

Si paululum infortuniis
Incess: tur, mox perditus
Desperat, & turpissimas
Ore euomit blasphemias,
Deumq; multis questibus
Iniuriarum postulat,
Quod immerentem talibus

Se prosequatur ictibus,
 Cum tam pius sit hactenus,
 Vitamq₃ degat optimam.
 Quod si preces non illico
 Illius exaudit Deus,
 Moramq₃ parvam interiicit,
 Spe prius omni, pessimo
 Longeq₃ crudelissimo
 Sese enecat suspendio,
 Cultroue fauces dissecat,
 Vel in fluentem desilit.

Eiusmodi sicarius
 Propriiq₃ latro corporis
 Indignus est, nebulonibus
 Quem conseras prioribus,
 Sed illigatus fœtida
 Plutonis atri caudula
 Pronoq₃ praeceps impetu
 Ad nigra fertur tartara.

NOTÆ.

Desperatio
 quâcum sit
 peccatum.

Desperatio vltimum est vitiorum, tamq₃
 atrox ac grande, vt hominem, ea expu-
 gnatum, ipsis Diabolis similem faciat. Illa est,
 cui nullum remedium, nulla medela, nulla
 salus potest adhiberi. Est quidem nobis
 quamdiu lucis huius vsura fruimur, pœnitē-
 tiæ ac salutis ianua nunquam occlusa, cum
 gratiæ & bonitatis diuinæ porta omnibus
 serio

serio resipiscantibus peccatoribus pateat. At ubi desperatio istam occluserit, tunc omnino de nobis nostraque salute est actum. Quemadmodum enim iactantia & præsumptio priorum meritorum hominem facillime evertit, ita è contra desperatio eundem non modo prorsus pessumdat, verum etiam re-
 cta ad Orcum dat præcipitem. Vnde Augustinus lib. de Symbolo: *Lairo, inquit, agnovit, & Petrus negavit. Caueat ergo bonus, ne præsumat per superbiam, malus vero ne desperet per malitiam.* Ut paucis dicam, desperatio est omnimoda animæ eversio, & ad mortem eternam sine vlla gratiæ spe deductio, quia qui semel desperatus fuerit, ad salutem amplius non redibit, iuxta illud Prophetæ: *Desperavi nequam faciam.* Atque eiusmodi desperabundi
 oppido mihi videntur similes esse rhinoceroti, qui vivus nunquā aut vix certe capi potest. Statim n. ubi captum sese videt, præ indignatione mortem sibi ipsi spontaneam infert: Sic isti etiam, postquam retribus Diaboli, i. e. peccatis sese implicatos atque inuolutos vident, malo hoc non contenti ultro etiam in desperationis barathrum, nulla pœnitentiæ ratione habita, sese iaciunt præcipientes, illudq; eiusdem Prophetæ crepant: *Desperavimus, post cogitationes nostras ibimus.* Et istud quidem summum est periculum, quando ille, qui bonum se fieri posse desperat, non eo adlaborat, ut

1er. 2.

Hier. 38.

bonus fiat, quia, vt ait Seneca lib. de morib.
Nunquam se mutatur, qui se posse mutari desperat. De
 Taxo naturalium historiarum scriptores re-
 ferunt, quod cauda sua villosa cauernæ suæ
 foramina vndiquaque, modo contra Austra-
 lem, modo contra Aquilonarem flatum, ne
 qua perumpere possit, obstruat. Idem pro-
 fecto faciunt desperati. Nam hi cordis sui ca-
 uernas per desperationem, non solum contra
 Australem flatum, hoc est, contra prædica-
 tionem verbi diuini, sed etiam contra Aqui-
 lonarem, hoc est, contra ærumnas & persecu-
 tiones adeo obstruere solent, vt neutrum i-
 storum vnquam admittant, sed velut furiosi
 ac insani in propriam proni ruant perniciem.
 Supplicibus igitur Deus est sollicitandus pre-
 cibus, vt periculosissimum istud desperatio-
 nis peccatum procul à nobis amoueat, &, sic-
 ubi peccauerimus (peccamus autem innu-
 merabiliter) gratia nobis sua benignus adsit,
 vt seria admissorum scelerum pœnitentia du-
 cti vitam deinde emendemus, nec vnquam
 desperationis violentia victi succumbamus,
 quæ reuera secundum illud vulgatum,
 gehennæ est initium & diuinæ
 gratiæ

F I N I S.

EPI-

EPILOGVS.

Parodia ad Oden 3. lib. 4. Carm. Horatii.

Quem tu Melpomene semel, &c.

Quem fax nequitia semel
Viuentem reprobo lumine viderit,
Illum non labor Isthmius
Frugi restituet: non equus impiger
Curru magnifico feret
Victorem; neq; res publica honoribus
Ornatum variis virum,
Quod nequam tumidas contuderit minas;
Ostendet procerum choro:
Sed, quas MÆNVS aquas gurgite proluit;
Vel certe arborea trabes
Reddent aridulo stipite pensilem.
Nostri CÆSARIS inclyta
Dignata est bonitas inter amabiles
Vatum ponere me choros:
Et iam dente magis mordeor inuido:
Verum ô furcifer improbe,
Vastos qui strepitus turpiter excitas;
Te pradam fore piscium,
Coruerumue, volo, si lubeat magis.
Totum muneris hoc tui est,
Quod monstror digito pratercuntium
Conatus fidicen tui:
Quod scribo, & placeo, si placeo, tuum est.

Courtesy of the University of
includit a librorum dextrarum
In ves. adif. Lavis R.
sic. inv. hanc inuip-

Hic nate est. Profectu
h. ius. de dy, unj. dux
oey galli p. m. - lincia
num. sic 8 milia linc
uno excepto Porcelletto
lib. Provinciali. xxx d.
m. Marchi A. M. C. LXXX
D. resp. paul. interit.
p. lincia. d. lincia. d. lincia.
Domina. H. lincia. lincia. n. 197
1750 et Neapoli.

Hic. n. 199. Hic
dixit. Hic. d. lincia.
Hic. d. lincia. Hic. d. lincia.
Hic. d. lincia. Hic. d. lincia.
Hic. d. lincia. Hic. d. lincia.
Hic. d. lincia. Hic. d. lincia.

1 of lot @ Serrano

